

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри журналістики
та
мовної комунікації
_____ проф. Світлана
ХАРЧЕНКО
«___» _____ 2025 р

ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ БАКАЛАВРА
на тему:

«Фейсбук як сучасна платформа для
розміщення віншувального дискурсу»

Спеціальність 061 Журналістика

Гарант освітньої програми
доктор філологічних наук, професор

Світлана Харченко

Керівник дипломного проєкту бакалавра
Доктор філологічних наук, професор

Степаненко Микола

Виконала

Свириденко Євгенія

КИЇВ – 2025
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ

І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Гуманітарно-педагогічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри журналістики та
мовної комунікації

_____ Світлана ХАРЧЕНКО

«__» _____ 2025 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання дипломного проєкту бакалавра студенту
Свириденко Євгенії Сергіївні

Спеціальність 061 Журналістика

Тему дипломного проєкту бакалавра: **«Фейсбук як сучасна платформа для розміщення віншувального дискурсу»** затверджено наказом ректора НУБіП України від 27 січня 2025 р. № 90 «С».

Термін подання завершеної роботи на кафедру 01.05.2025

Вихідні дані до дипломного проєкту бакалавра: проаналізувати лінгвостилістичні та комунікативні особливості віншувального дискурсу на платформі Facebook.

Перелік питань, які потрібно розробити: на основі отриманих результатів розробити інформаційний продукт, що репрезентує типологію та функції онлайн-вітальних практик у соціальній мережі.

Дата видачі завдання «01» жовтня 2024 р.

Керівник дипломного проєкту бакалавра
доктор філологічних наук, професор

Микола СТЕПАНЕНКО

Завдання прийняв до виконання

Євгенія СВИРИДЕНКО

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВІНШУВАЛЬНОГО ДИСКУРСУ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	5
1.1. Поняття та типологія віншувального дискурсу: лінгвістичний та культурний виміри.....	5
1.2. Еволюція форм вітань: від усної традиції до цифрових медіа.....	9
1.3. Соціальні мережі як простір функціонування ритуального мовл.....	15
Висновок до першого розділу.....	20
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІНШУВАЛЬНОГО ДИСКУРСУ У FACEBOOK.....	21
2.1. Методологія дослідження: вибір матеріалу, критерії аналізу, класифікація вітань.....	21
2.2. Жанрово-стилістичні особливості вітань у Facebook: текстові, візуальні, гібридні формати.....	28
2.3. Стратегії побажань та етикетні формули: мовленнєві моделі та їхні функції в онлайн-комунікації.....	37
Висновок до другого розділу.....	45
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА І ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ВІНШУВАЛЬНОГО ДИСКУРСУ У FACEBOOK.....	46
3.1. Концепція створення цифрового продукту: цілі, цільова аудиторія, формат подачі.....	46
3.2. Технологія підготовки контенту: добір матеріалу, лінгвістична обробка, візуалізація.....	51
3.3. Представлення продукту: структура, функціонал, можливості для використання в навчанні або культурній комунікації.....	56
Висновок до другого розділу.....	62
ВИСНОВКИ.....	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	65

ВСТУП

У сучасному світі цифрових комунікацій соціальні мережі відіграють дедалі вагомішу роль у процесах міжособистісної, культурної та ритуальної взаємодії. Особливе місце в цьому контексті посідає Facebook – одна з найпопулярніших платформ, що об'єднує мільйони користувачів у глобальному інформаційному просторі. Соціальна мережа не лише трансформує традиційні форми спілкування, а й стає новим середовищем для функціонування таких усталених елементів культури, як віншувальний дискурс. Вітання, побажання, привітання з нагоди свят, подій, дат тощо, що колись реалізовувалися переважно у вербально-усній чи письмовій формі, сьогодні набувають нових комунікативних, жанрових та стилістичних рис у цифровому просторі. Цей феномен вимагає наукового осмислення з погляду лінгвістики, прагматики, дискурсології та медіалінгвістики.

Актуальність обраної теми зумовлена кількома чинниками. По-перше, Facebook як засіб масової цифрової комунікації став платформою для реалізації індивідуальних і колективних актів мовлення, зокрема таких, що мають ритуальний або етикетний характер. По-друге, віншувальний дискурс у соціальних мережах демонструє яскраву динаміку: поєднання тексту й візуалу, використання смайлів, мемів, гіфок, шаблонів, хештегів, а також інтеракція у формі коментарів і реакцій створюють нову якість комунікативного акту, яка потребує спеціального аналізу. По-третє, у час зростання інтересу до мовленнєвої культури в умовах цифрової доби вивчення таких форм як вітання, побажання, компліменти в онлайн-середовищі сприяє глибшому розумінню трансформації мовних норм, жанрових рамок та соціальних функцій мови.

Наукова значущість дослідження полягає в спробі комплексно описати особливості віншувального дискурсу в середовищі Facebook як приклад сучасної соціокомунікативної практики, що відображає зміну мовних стратегій у цифрову епоху. Практична цінність полягає у можливості створення аналітичного, навчального чи медіапродукту, що може бути використаний у

лінгвістичній освіті, медіаграмотності чи міжкультурній комунікації. Таким чином, дослідження поєднує актуальність теми, новизну предмета аналізу та потенціал для подальших наукових розвідок у сфері сучасної мовної культури.

Мета дослідження – проаналізувати лінгвостилістичні та комунікативні особливості віншувального дискурсу на платформі Facebook і на основі отриманих результатів розробити інформаційний продукт, що репрезентує типологію та функції онлайн-вітальних практик у соціальній мережі.

Об’єкт дослідження – віншувальний дискурс як форма мовленнєвої взаємодії в сучасному суспільстві.

Предмет дослідження – жанрово-стилістичні характеристики, структура, мовні засоби та візуальні елементи привітань, розміщених у Facebook, а також технологія створення продукту на їхній основі.

Завдання дослідження:

1. Окреслити понятійно-термінологічну базу та виявити ключові риси віншувального дискурсу з погляду сучасної лінгвістики.
2. Простежити трансформацію традиційних форм вітань у цифровому середовищі, зокрема на платформі Facebook.
3. Визначити жанрові типи, стилістичні особливості та мовні формули, притаманні вітальним дописам у Facebook.
4. Провести аналіз вербальних і невербальних компонентів (емодзі, зображень, гіфок, хештегів) у структурі вітальних повідомлень.
5. Розробити концепцію інформаційного продукту, що презентує результати аналізу віншувального дискурсу у Facebook.
6. Описати технологію підготовки та представити створений продукт як приклад сучасної репрезентації культурного мовлення в цифровому форматі.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВІНШУВАЛЬНОГО ДИСКУРСУ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

1.1. Поняття та типологія віншувального дискурсу: лінгвістичний та культурний виміри

У сучасній лінгвістичній науці термін «віншувальний дискурс» трактується як особливий різновид мовленнєвої діяльності, що реалізується через ритуалізовані формули привітань, побажань, благословень тощо, і є невід'ємною складовою мовної поведінки, зорієнтованої на вираження доброзичливості, поваги, турботи або соціальної підтримки. Його витоки сягають глибоких пластів народної культури, зокрема обрядового фольклору, проте впродовж століть віншувальний дискурс трансформувався відповідно до епохальних, соціокультурних і технологічних змін. У ХХІ столітті він набув нових форм завдяки інтеграції у цифрове середовище, де реалізується через соціальні мережі, месенджери, блоги та інші платформи віртуальної комунікації [8].

З погляду лінгвістики, віншування розглядається як ритуалізована мовленнєва практика, що виконує переважно фатичну, експресивну та контактоутворюючу функції. Воно спрямоване не стільки на передачу нової інформації, скільки на підтвердження соціальних зв'язків, утвердження позитивної емоційної атмосфери у спілкуванні, підкреслення важливості особистих або колективних подій. У цьому контексті варто згадати концепцію мовленнєвих актів Джона Серля, згідно з якою привітання належать до класу експресивів – актів, що виражають психологічний стан мовця щодо ситуації чи співрозмовника.

Культурологічний аспект віншувального дискурсу передбачає його інтерпретацію як ціннісно маркованого мовного явища, вкоріненого в етнічній традиції, ритуалістиці, релігійних уявленнях, уявленнях про добро і зло, щастя, здоров'я, успіх. Особливо виразно це виявляється у фольклорних і релігійних

формах побажань: щедрівках, колядках, весільних побажаннях, благословеннях. У цих текстах мовленнєва дія має не лише символічну, а й сакральну вагу – вона сприймається як здатна реально вплинути на майбутнє адресата. У сучасному суспільстві, попри секуляризацію, значення віншування як символічного акту соціального прийняття й емоційної підтримки зберігається, хоча форми його реалізації змінюються [3, с.78].

Типологія віншувального дискурсу, запропонована в межах лінгвістичних і соціолінгвістичних досліджень, ґрунтується на кількох критеріях. За комунікативною метою виокремлюють вітальні, побажальні, підбадьорювальні, компліментарні та прощальні форми. За тематикою – календарно-обрядові (з нагоди свят: Різдво, Великдень, День народження), життєві (з народженням дитини, весіллям, ювілеєм), професійні (з днем вчителя, медика, журналіста тощо), кризові (підтримка у складних ситуаціях). За формою реалізації – усні (безпосереднє мовлення), писемні (листи, листівки), цифрові (дописи у соціальних мережах, повідомлення в месенджерах). У цифрову епоху з'являються нові типи віншувального дискурсу, зокрема візуально-гібридні форми: меми, гіфки, шаблони з побажаннями, вірші у картинках, анімації тощо. Ці форми мають високу ступінь стандартизації та повторюваності, часто функціонують як зразки масової культури, проте зберігають функцію емоційного контакту. Водночас не зникає індивідуалізоване привітання – авторський текст з власним стилем і мовною креативністю, що підкреслює особистісну увагу до адресата. В умовах соціальної мережі Facebook, де значну роль відіграє публічність і мережеве поширення, обидва типи реалізуються паралельно: стандартизовані форми використовуються для широкого кола друзів, тоді як персоналізовані – для близьких контактів [9].

У сучасних наукових дослідженнях наголошується на динамічному характері віншувального дискурсу в цифровому середовищі. Зокрема, спостерігається поступове злиття комунікативної та естетичної функцій: віншування дедалі частіше виконує не лише соціально-регулятивну, а й

репрезентативну роль, пов'язану із самопрезентацією користувача в мережі. Користувач, вітаючи інших, одночасно демонструє власні цінності, креативність, емоційну залученість, тобто створює певний образ себе. Таким чином, віншувальний дискурс у Facebook стає частиною цифрової ідентичності. Особливу увагу в межах вивчення віншувального дискурсу заслуговує функціонально-прагматичний аспект, який дозволяє глибше зрозуміти його роль у міжособистісній комунікації. Вітальні висловлювання, попри свою стереотипність, є важливою частиною мовленнєвого етикету і часто виконують не лише експресивну, а й інтерактивну функцію: вони ініціюють або підтримують контакт, формують позитивний імідж мовця, забезпечують дотримання норм комунікативної ввічливості. У цифровому середовищі ця функціональність зберігається, однак змінюються канали подання, темпоральність комунікації (асинхронність), а також масштаби аудиторії – публічне привітання у Facebook може мати десятки або сотні переглядів і коментарів [13].

Варто також зважати на той факт, що віншувальний дискурс у соціальних мережах зазнає індивідуалізації не лише у змісті, а й у формі. Користувачі часто модифікують усталені формули, додають власні стилістичні елементи – авторські метафори, поетичні рядки, гумористичні вставки, екзотизми або навіть інтертекстуальні алюзії. Це вказує на креативний потенціал сучасної вітальної комунікації та водночас – на перетин зі сферою художнього, а іноді й медійного дискурсу. Таким чином, межі між «високим» і «побутовим» у межах віншувального жанру розмиваються, що є свідченням гібридизації сучасного мовлення.

Показовою є тенденція до комунікативної багатошаровості вітального повідомлення. Так, одне привітання у Facebook може містити текстову частину (побажання), візуальний елемент (листівка, мем, фото), звукову або аудіовізуальну вставку (посилання на пісню, відео), а також інтерактивний компонент – теги, емодзі, реакції. Такий формат створює багаторівневий текст, у якому вербальна і невербальна інформація функціонують синергетично. Це

потребує не лише мовного, а й медіалінгвістичного аналізу, який дозволяє дослідити, як саме сучасні цифрові інструменти змінюють структуру та прагматику традиційних жанрів [11].

Окремої уваги заслуговує питання лінгвістичного кодування емоцій у вітаннях. У цифровому просторі, де відсутні інтонація та міміка, передача емоцій досягається за рахунок модифікації письма (повторення літер, розділових знаків), використання емодзі, вставок на кшталт «уааау», «», «» тощо. Такі засоби не лише компенсують відсутність паралінгвістики, а й формують нові мовні стандарти емоційного вираження, що становить інтерес для вивчення сучасних тенденцій у мовленнєвій поведінці. Привітання у Facebook також часто мають полікодовий характер: вони можуть містити елементи кількох мов (англіцизми, українізовані форми іншомовних слів, суржик), що свідчить про глобалізаційні процеси та формування «транскультурного» дискурсу. Значущим є і гендерний аспект віншувального дискурсу, особливо у соцмережах. Дослідження свідчать, що жінки частіше ініціюють привітання у Facebook, використовують більшу кількість емоційних та естетичних маркерів, тоді як чоловіки тяжіють до лаконічності або нейтральних формул. Це свідчить про культурно обумовлені моделі мовної поведінки та дозволяє простежити, як соціальні ролі відображаються в онлайн-комунікації. Ці гендерні патерни можуть варіюватися залежно від контексту, віку, соціального статусу та характеру стосунків між комунікантами [10].

Не менш важливо розглянути і соціальну функцію віншувального дискурсу в умовах цифрової мережевої культури. Вітальні повідомлення у Facebook виконують роль засобу соціального включення, підтримки групової ідентичності, символічного підтвердження зв'язку. Привітання у стрічці новин або у коментарях мають не лише адресний, а й демонстративний характер – вони сигналізують аудиторії про емоційний капітал особи, її активність у

соціальної взаємодії, щедрість, відкритість. Отже, віншування у Facebook можна розглядати як інструмент цифрового соціального капіталу.

У межах типологізації важливо виокремити й новітні жанрові форми, притаманні Facebook-дискурсу: привітання у формі «сторіз», коментарно-комунікативні ланцюги (коли вітання розгортається в діалог), тегові привітання (де користувач позначає іменинника та розміщує зображення, цитату або інший контент). Такі форми свідчать про гнучкість сучасного комунікативного середовища, де зміщуються межі між авторським і масовим, публічним і приватним [6].

На завершення слід зазначити, що віншувальний дискурс – це не лише мовна практика, а й потужний інструмент культурної взаємодії, який дозволяє підтримувати соціальні зв'язки, підтверджувати приналежність до певної спільноти, здійснювати емоційну регуляцію та виявляти повагу. Його вивчення в умовах соціальних мереж дає змогу простежити, як традиційні форми ритуального мовлення адаптуються до нових форматів комунікації, зберігаючи культурну спадкоємність і водночас зазнаючи модернізації. Саме тому дослідження типології, лінгвістичних параметрів і культурного змісту віншувального дискурсу у Facebook є важливим внеском у розуміння трансформації сучасного мовного простору.

1.2. Еволюція форм вітань: від усної традиції до цифрових медіа

Форма вітання як мовленнєвий акт супроводжує людину від найдавніших часів, репрезентуючи соціальні, ритуальні та емоційні аспекти комунікації. Вітання не є випадковим елементом мови, а навпаки – це одна з найстабільніших формул, які фіксують усталені моделі культурного співжиття. Його функція – підтвердження соціального контакту, вияв поваги, ініціація або завершення комунікативної ситуації – залишалася незмінною протягом століть, але форми реалізації цього акту змінювалися відповідно до епох, домінуючих типів культури, медіа та соціальних відносин. Саме тому простеження еволюції форм вітань – від усного фольклорного звертання до

цифрових повідомлень у соціальних мережах – дозволяє глибше зрозуміти механізми змін у мовленні та комунікативних практиках [2].

На ранніх етапах історії людства вітання було тісно пов'язане з ритуалом, жестом і фольклорною традицією. Усні форми мали не лише мовну, а й невербальну компоненту – поклони, рукостискання, символічні дії. У традиційних культурах словесне вітання часто виконувало ритуальну функцію: воно мало на меті не лише побажати добра, а й «притягнути» позитивну енергію, відвести зло, закласти основи гармонії у взаємодії. Це особливо яскраво видно у фольклорних текстах – весільних побажаннях, колядках, щедрівках, де формули «Щастя, здоров'я, многая літа», «Бог у поміч» виконували функцію не лише побажання, а й магічної дії. Водночас вітання регламентувалося чітко визначеними нормами залежно від соціального статусу, віку, статі, що підкреслювало ієрархічність традиційного суспільства.

У період становлення писемної культури вітань стає не лише більше, вони формалізуються й набувають канонічних зразків. У церковній традиції утверджуються сталі привітальні формули, як-от: «Мир вам», «Слава Ісусу Христу», що мають як релігійне, так і соціальне навантаження. У листуванні формується система етикетних звернень, відкритих формул на початку тексту, які поступово витісняють усно-ритуальні форми в публічній комунікації. Вітальні листи в добу бароко й класицизму часто містили високий стиль, звернення з використанням епітетів, символічних порівнянь і підкреслення соціального статусу адресата. Таким чином, вітання переходить у площину писемної культури, де починає грати не лише етикетну, а й репрезентативну роль – засвідчення грамотності, належності до культурної спільноти [13].

У XIX–XX століттях, з розвитком масової культури, технологій друку і стандартизації форм, з'являються вітальні листівки – своєрідне втілення модернізованої традиції. Листівки, які супроводжували великодні, різдвяні, новорічні, весільні чи ювілейні свята, відображали естетику доби, національні традиції, іноді навіть політичні мотиви. У радянському просторі, наприклад, широко вживалися формулювання з ідеологічним підтекстом: «Зі святом

Великої Жовтневої революції!», «З Днем знань!» тощо. Паралельно з ними функціонували і більш особисті, емоційно забарвлені листівки. Ця форма спілкування, незважаючи на шаблонність, слугувала засобом емоційного контакту на відстані та відображала культуру привітань у модерному індустріалізованому суспільстві [8].

З появою телефонного зв'язку в середині ХХ століття практика усних привітань трансформувалася знову – на перший план вийшла безпосередність, актуальність моменту, інтонаційне забарвлення мовлення. У телефонному привітанні важливим стає не лише зміст, а й емоційна передача, що підсилює експресивний потенціал вітань. Водночас усна традиція не зникає – вона продовжує існувати у побуті, ритуалах, офіційних заходах, проте дедалі більше інтегрується з іншими каналами комунікації.

Революційним етапом в еволюції форм вітань стала поява електронної пошти, мобільних SMS, а згодом – соціальних мереж. У цифрову епоху вітання стають коротшими, лаконічнішими, але при цьому візуально різноманітнішими й більш гнучкими. Соцмережі типу Facebook запропонували новий формат: «дописи-привітання», «відзначення свят на сторінці», «реакції», «стікери» та автоматизовані шаблони з нагоди дня народження. Важливим стає не лише привітати людину, а й зробити це публічно – на загал, для спільноти, в мережі, де вітаються не лише з адресатом, а й із його колом друзів. Саме тому вітання у Facebook – це не тільки мовленнєвий акт, а й соціальний жест, що має комунікативне, репрезентативне й естетичне навантаження [4].

З одного боку, цифрові привітання демонструють високий ступінь шаблонності: платформи пропонують готові вітальні картинки, автоматизовані шаблони, смайлики та реакції. З іншого – користувачі активно адаптують, коментують, іронізують, персоналізують ці форми, що вказує на продовження традиції креативної модифікації. Водночас вітають не лише текстом, а й за допомогою відео, гіфок, мемів, репостів, створення спільного контенту (наприклад, відеороликів-привітань з друзями). У такий спосіб реалізується

мультимодальний характер сучасного віншувального дискурсу – поєднання слова, образу, звуку, руху.

Особливістю цифрової ери є і зміна темпоральності вітального акту. Якщо в традиційному спілкуванні вітання прив'язане до конкретної події чи моменту, то у цифровому середовищі воно може відбуватися з часовим зсувом (наприклад, «запізніле привітання» у Facebook), супроводжуватися поясненням, і навіть мати ретроспективний характер. Це розширює межі жанру, дозволяючи поєднувати фрагменти різних дискурсивних форматів: приватного, публічного, інформативного, розважального тощо [7].

Подальше вивчення еволюції форм вітань у соціальному та технологічному контексті потребує врахування не лише змін носіїв комунікації, а й трансформації жанрової природи самого привітання. Якщо в традиційному суспільстві вітання функціонувало як окрема комунікативна одиниця (наприклад, усне побажання здоров'я, словесне благословення чи тост), то у цифрову добу воно дедалі частіше інкорпорується в інші жанри – публічний допис, сторіз, коментар, мем, публікацію з тегом або хештегом. Це спричиняє явище жанрової дифузії, коли межі між привітанням і іншими комунікативними актами розмиваються. У цьому контексті особливої ваги набуває поняття «вітального наративу» – нової форми, в якій користувач поєднує привітання з елементами оповіді, спогадів, фото-архівів, цитат, афористичних висловів або жартів. У таких повідомленнях на Facebook типове привітання перетворюється на коротке історичне або емоційне висловлення, що слугує не лише жестом ввічливості, а й актом самопрезентації, пам'яті, підтримки чи навіть соціального сигналу. Такі наративи можуть мати ознаки мемуарного, рекламного, медійного або навіть активістського дискурсу, коли вітання пов'язане з певною подією, флешмобом, громадською ініціативою.

Окремим вектором розвитку є комерціалізація привітань у цифровому середовищі. У соцмережах поширена практика рекламованих вітань, брендovаних привітань від компаній, привітань із залученням інфлюенсерів. Наприклад, під час святкових кампаній (Нового року, 8 Березня, Великодня)

корпорації створюють шаблонні дописи з побажаннями, які одночасно є актами брендової комунікації. У такий спосіб традиційна ритуальна функція вітання трансформується у маркетингову: привітання виконує роль комерційного повідомлення, що апелює до емоцій та культурного контексту. Це створює нову підкатегорію – корпоративний віншувальний дискурс, у межах якого реалізуються специфічні стилістичні моделі, наприклад, поєднання офіційного тону з неформальними формулами звертання.

Крім того, важливо враховувати мовну специфіку привітань, які функціонують у мультикультурному та багатомовному середовищі соціальних мереж. У Facebook звично зустрічаються вітання, складені кількома мовами одночасно: наприклад, «Happy Birthday, дороженька! Залишайся такою lovely always!», або: «Зі святом весни, beauty! 🌸». Такі гібридні формули є прикладом інтерференції та кодування ідентичності мовця у глобальному цифровому просторі. У лінгвістичному плані це свідчить про активне функціонування явища макаронічності, що вказує на зміну стандартів мовного оформлення привітань. Багатомовність у вітальному дискурсі часто несе естетичну або іронічну функцію й підкреслює приналежність мовця до певної субкультури, спільноти або просто є засобом стилістичного збагачення повідомлення [19].

Суттєвим фактором змін у структурі привітань виступає також візуальна складова, яка з усного та письмового вітання перетворює його на повноцінний мультимедійний продукт. У Facebook користувачі активно використовують анімовані листівки, емодзі, відео-привітання, навіть сторіз зі звуком і фільтрами, де текст займає лише частину повідомлення або взагалі відсутній. Візуальна мова стає новим універсальним кодом, який дозволяє передати емоції, контекст і навіть інтимність спілкування без вербалізації. Наприклад, розміщення одного-єдиного символу 🍰 у коментарі до допису з нагоди дня народження – це повноцінне вітання, сприйнятне для всіх учасників комунікації без необхідності вербалізації.

У процесі еволюції форм вітань спостерігається і зміна ролі ініціатора комунікативного акту. Якщо раніше вітання було особистою ініціативою, що потребувала зусилля і часу (усне звернення, лист, дзвінок), то сьогодні соціальні мережі самі стимулюють користувача до привітання: система сповіщень, візуальні підказки, автоматичні шаблони, нагадування про свята та події. Це формує новий тип комунікативної поведінки – реактивну, при якій мовець виконує вітальний акт як відповідь на платформену ініціацію. Хоча така механізація знижує рівень персоналізації, вона водночас сприяє поширенню комунікативної активності та збереженню соціального контакту навіть у поверховій формі [15].

Іще одним цікавим явищем є вплив вітань на формування цифрового ритуалу. У Facebook і схожих платформах виробляються специфічні сценарії привітання: початок дня з посту «Доброго ранку всім!», традиційні дописи на Великдень або Різдво, вітальні шаблони до Дня незалежності, флешмоби типу «передай вітання далі». У такий спосіб створюється своєрідний цикл календарного дискурсу, що об'єднує користувачів у символічну спільноту. Це дозволяє інтерпретувати цифрові вітання як частину нової медіа-фольклорної системи, в якій поєднуються індивідуальні, національні та глобальні елементи культури.

Таким чином, еволюція форм вітань – це процес, що демонструє адаптивність і гнучкість мовленнєвої культури до умов технічного, культурного та соціального розвитку. Від ритуалізованого усного звертання до багатокодового цифрового повідомлення – цей шлях засвідчує не втрату, а трансформацію функцій і форм привітання. Соціальні медіа, зокрема Facebook, стали не лише новим каналом передачі вітань, а й середовищем для формування нових жанрових і стилістичних моделей, у яких поєднуються традиційні елементи культури й особистісна креативність. Розуміння цих змін відкриває шлях до комплексного аналізу сучасної комунікації як простору взаємодії мовних, соціальних і технологічних чинників.

1.3. Соціальні мережі як простір функціонування ритуального мовлення

У сучасному інформаційному суспільстві соціальні мережі стали не просто каналом комунікації, а повноцінним середовищем формування, трансформації та відтворення мовленнєвих практик, зокрема таких, що мають ознаки ритуальності. Ритуальне мовлення – це особливий тип комунікації, що характеризується стабільністю форм, повторюваністю, культурною маркованістю й виконує функцію закріплення соціальних зв'язків, вираження поваги, визнання або підтримки. В умовах цифрового середовища, зокрема в межах таких платформ, як Facebook, Instagram, TikTok чи X (Twitter), ритуальне мовлення не лише зберігає свої традиційні функції, а й адаптується до нових технічних можливостей, набуває мультимодальних форм і формує нові типи ритуальної взаємодії [6].

Традиційно ритуальне мовлення розглядалося в контексті фольклору, релігії, офіційної етикетної комунікації. До нього належать молитви, благословення, заклинання, тости, побажання, вітання, прощання, подяки. Усі ці мовленнєві акти виконують символічну функцію – вони не стільки передають інформацію, скільки відтворюють соціальну норму, підтверджують належність до певної спільноти, виконують комунікативну дію через сам факт свого проголошення. З поширенням цифрових комунікацій і переходом значної частини міжособистісної взаємодії у віртуальний простір ритуальне мовлення почало реалізовуватись через нові канали, зокрема соціальні мережі.

Facebook як одна з провідних платформ для цифрової комунікації демонструє виразні приклади того, як ритуальні мовленнєві практики не лише зберігаються, а й активно функціонують у новому форматі. Найпоширенішим проявом ритуального мовлення у Facebook є вітальні дописи з нагоди особистих або загальноприйнятих свят – днів народження, релігійних і національних свят, професійних дат, річниць тощо. Ці дописи, як правило, містять типові формули побажання, збереження традиційних стилістичних засобів (епітетів, анафор, звертань), часто супроводжуються зображеннями,

гіфками, відео, хештегами, що дозволяє вважати їх новими ритуальними текстами в мультимедійному форматі.

Соціальні мережі радикально змінили ритм і логіку розповсюдження ритуальних повідомлень. Якщо у традиційній культурі такі повідомлення були обмежені фізичною присутністю, прямим контактом або приватним листуванням, то у Facebook привітання, прощання чи побажання реалізуються публічно, миттєво та одночасно для широкої аудиторії. Ця зміна формує новий тип ритуального акта – мережевий ритуал, де важливим є не лише факт звертання до конкретної особи, а й демонстрація залученості до соціального простору, здатність підтримати соціальний зв'язок, публічно засвідчити свою лояльність, повагу чи причетність [11, с.67].

У цьому контексті важливою є поява нового феномену – масового ритуального коментування, коли допис, що містить привітання або побажання, супроводжується великою кількістю однотипних або варіативних коментарів із подібними мовленнєвими формулами: «З днем народження!», «Усіх благ!», «Щастя, здоров'я!» тощо. Така взаємодія створює ефект колективного ритуального мовлення, яке в традиційній культурі могло б бути реалізоване лише в межах групового святкування або обряду. У Facebook цей ефект досягається шляхом текстової взаємодії численних користувачів у режимі реального або майже реального часу. Ще одним проявом функціонування ритуального мовлення у соцмережах є сценарії традиційних свят у формі дописів, сторіз чи коротких відео. Наприклад, до Великодня користувачі масово розміщують повідомлення з фразами типу «Христос Воскрес!» – «Воістину Воскрес!», що повністю відтворює традиційний обрядовий діалог. До Різдва – побажання добра, тепла, родинного затишку з елементами традиційних побажань («щастя в хаті, мир у родині»), іноді навіть фрагменти колядок. Це свідчить про збереження і адаптацію сакрального та етнокультурного елементу ритуального мовлення в цифровій формі.

Водночас соціальні мережі породжують і нові форми ритуалізації, які не мають аналогів у традиційній культурі. Йдеться про ритуали віртуальної

солідарності (наприклад, масові пости співчуття у разі трагічних подій), ритуали підтримки (як-от флешмоби зі словами підтримки для хворих, військових, біженців), ритуали вдячності (загальні подяки медикам, вчителям, волонтерам). Усі ці практики набувають рис соціального ритуалу, хоч і реалізуються у формі тексту, зображення або тегу в соціальній мережі.

Особливої уваги заслуговує і те, що соціальні мережі функціонують як архів ритуального мовлення. У Facebook усі привітання, побажання, слова подяки, коментарі тощо зберігаються на сторінках користувачів, формуючи своєрідний «цифровий календар» ритуальних актів. Це створює нову традицію «повернення» до попередніх привітань (наприклад, у вигляді функції «спогади»), що підсилює ефект циклічності ритуалу й закріплює повторюваність як ключову ознаку ритуального дискурсу [18].

Однією з характерних ознак функціонування ритуального мовлення в соціальних мережах, зокрема у Facebook, є зміна комунікативної парадигми – від вертикального до горизонтального обміну. Якщо у традиційних культурах ритуали мали чітко ієрархізовану структуру (старший – молодшому, священник – громаді, керівник – підлеглим), то у віртуальному просторі привітання, побажання й інші ритуальні висловлювання реалізуються в умовах відносної рівності користувачів. Таке уніфікування статусів уможлиблює більш відкриту, неформальну й навіть грайливу подачу вітального контенту, знижує офіційність і водночас підвищує інклюзивність комунікації.

Ця горизонтальність ритуального дискурсу пов'язана і з феноменом аудиторної трансформації. У цифровому середовищі акт привітання, подяки чи побажання адресований не лише конкретному адресатові, а й потенційно всій аудиторії сторінки або профілю. Таким чином, кожне ритуальне мовлення у Facebook має подвійну спрямованість: безпосередню – до особи, з нагоди якої здійснюється мовленнєвий акт, і опосередковану – до спільноти, яка спостерігає цей акт і може з ним ідентифікуватися або до нього приєднатися. У результаті ритуальне мовлення набуває характеру соціального перформансу,

де важлива не лише змістова, а й естетична, візуальна і навіть сценарна складова[6].

З'являється також новий тип ритуальності – рефлексивна ритуальність, коли користувачі самі осмислюють і коментують свою участь у традиційних формах привітань. Наприклад, можна часто побачити дописи на кшталт: «Ну що ж, настав час для щорічного посту на день народження...», або: «Оце той самий момент, коли всі вітають, а я згадую, що колись це було тільки в листівках». Такі метакоментарі свідчать про зростання саморефлексії мовців і паралельну ритуалізацію навіть самого факту участі в цифрових ритуалах.

Особливо цікавою є динаміка інтимізації ритуального мовлення у межах цифрових платформ. Якщо традиційні ритуали мали колективний, часто публічний характер (наприклад, весільне благословення, тост, привітання на офіційному заході), то Facebook дозволяє реалізувати як масове привітання, так і суто інтимний вітальний жест – у вигляді особистого повідомлення, сторіз з обмеженим доступом або навіть реакції-сердечка під давнім фото. Це змінює емоційну палітру ритуального дискурсу, розширюючи її від офіційно-урочистого до ніжно-побутового, що особливо важливо в епоху гнучких і розмитих меж приватності. Соціальні мережі також відкривають можливості для відтворення колективної ритуальності через інструменти взаємодії. Йдеться про так звані «колективні ритуали часу»: новорічні пости опівночі, масові «вітання на стіні» в день народження, однотипні флешмобні дописи («поділись добрим словом», «надішли серце друзям» тощо). Такі практики імітують одночасну участь у спільному ритуалі, хоч фізично учасники перебувають у різних місцях і не знайомі між собою. Таким чином, ритуальне мовлення виконує функцію цифрового єднання, не втрачаючи при цьому своєї ідентичності як символічного акту [3].

Цікавим є й феномен переосмислення календаря ритуальних подій. У Facebook користувачі дедалі частіше відзначають не лише традиційні дати, а й «меметичні» або умовно особисті «свята»: «День котиків», «Річниця знайомства», «Однаково вдяглися з подругою» тощо. Усі ці приводи стають

основою для створення ритуальних дописів, у яких, попри жартівливий характер, відтворюються типові форми вітального дискурсу: побажання, компліменти, звернення, реакції. Це свідчить про активне розширення ритуального поля у цифровому просторі, де будь-який момент може бути ритуалізованим, оформленим і соціально схваленим.

Варто звернути увагу і на вплив алгоритмів соціальних мереж на ритуальне мовлення. Наприклад, Facebook автоматично нагадує про дні народження друзів, формує запропоновані шаблони для привітань, генерує відеозвіти чи компіляції вітальних дописів. Алгоритмізація привітань з одного боку спрощує реалізацію ритуального акту, але з іншого – стандартизує його, потенційно знижуючи рівень автентичності та індивідуальності. Проте користувачі часто компенсують це, додаючи до шаблону особисті коментарі, емодзі, зображення, іноді повністю переписуючи стандартний текст. Це дозволяє говорити про своєрідний баланс між автоматизацією і креативністю в реалізації цифрових ритуалів.

Таким чином, соціальні мережі не лише забезпечують можливість відтворення ритуального мовлення, а й створюють нові умови для його функціонування, трансформації та поширення. Вони формують окрему сферу цифрового ритуалу, де традиційні жанри набувають сучасних форм, де символічна дія виконується через публічний допис, де сакральне поєднується з буденним, а індивідуальне – з колективним. Ритуальне мовлення у Facebook – це не релікт минулого, а жива, активна форма сучасної комунікації, яка підтверджує, що навіть у цифрову добу людина потребує формул, які підтверджують її приналежність, значущість, зв'язок з іншими. Соціальні мережі перетворилися на повноцінний простір функціонування таких формул – мобільний, інтерактивний, персоналізований і публічний водночас.

Висновок до першого розділу

Отже, у першому розділі було здійснено комплексний теоретичний аналіз феномена віншувального дискурсу в лінгвістичному та культурному аспектах, простежено його історичну еволюцію від усно-ритуальних форм до сучасних цифрових практик, а також охарактеризовано соціальні мережі як новітній простір його функціонування. Визначено, що віншувальний дискурс є стабільним і водночас динамічним елементом мовної культури, який зберігає основні комунікативні функції (контактну, експресивну, соціально-регулятивну), адаптуючись до нових форматів медіа. Особлива увага приділена соціальній мережі Facebook як середовищу, в якому ритуальне мовлення набуває нових жанрових форм, мультимодальних засобів вираження та соціального значення. Розуміння цих змін створює підґрунтя для подальшого практичного аналізу сучасних вітальних практик, що реалізуються у цифровому просторі.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІНШУВАЛЬНОГО ДИСКУРСУ У FACEBOOK

2.1. Методологія дослідження: вибір матеріалу, критерії аналізу, класифікація вітань

Для здійснення аналізу віншувального дискурсу у Facebook було сформовано корпус із 50 автентичних привітань, опублікованих українськомовними користувачами у відкритому доступі протягом останніх двох років (2022–2024). У вибірку включено текстові та мультимедійні повідомлення, що містять вітальні формули, побажання, компліменти або інші елементи ритуального мовлення. Джерелами слугували персональні сторінки, коментарі під дописами та «сторіз», що містять публічні привітання з нагоди особистих, календарних або професійних подій. Для етичної коректності персональні дані користувачів були змінені або приховані.

Під час аналізу застосовувалися методи якісного та кількісного аналізу, а також структурно-композиційний, функціонально-прагматичний і медіалінгвістичний підходи. Якісний аналіз дозволив виявити найбільш характерні лексичні, синтаксичні та стилістичні засоби вираження привітань у Facebook-дискурсі. Кількісні показники дали змогу оцінити частоту використання певних формул, структуру повідомлень, їхню середню довжину, кількість емодзі, зображень тощо. Структурний аналіз охоплював побудову повідомлень, виявлення вступних звертань, основної частини з побажаннями, заключних реплік або тегів. Медіалінгвістичний підхід дав можливість інтерпретувати вербально-візуальні комбінації, що є типовими для цифрових форм привітань [9, с.64].

Для систематизації матеріалу було запропоновано багаторівневу класифікацію вітальних повідомлень у Facebook. Першим критерієм поділу стала тематична спрямованість, що дозволила розмежувати чотири основні групи:

1. Календарні привітання – повідомлення, пов’язані з конкретними загальноновизнаними святами (Новий рік, Різдво, Великдень, День Незалежності, 8 березня). У вибірці зафіксовано 17 таких прикладів.

2. Особисті привітання – дописи з нагоди дня народження, весілля, народження дитини, ювілею тощо (18 прикладів).

3. Професійні привітання – повідомлення, присвячені професійним святам (День вчителя, медика, волонтера; 7 прикладів).

4. Універсальні доброзичливі побажання – позасвяткові формули, що функціонують як загальні побажання гарного дня, тижня, успіху тощо (8 прикладів).

Наступним критерієм виступила форма реалізації повідомлення:

– текстові – повідомлення без ілюстративного супроводу, лише словесні формули (12 прикладів);

– візуальні – привітання у вигляді зображень, листівок, гіфок, без авторського тексту (9 прикладів);

– комбіновані – поєднання власноруч написаного тексту з фото, гіфками або колажем (22 приклади);

– мультимедійні – відеопривітання, відеосторіз або аудіо-допис (7 прикладів).

За стилістичною домінантою повідомлення у вибірці умовно розподілено на:

– офіційно-урочисті – з усталеними етикетними конструкціями, часто без емоційного забарвлення (6 повідомлень);

– емоційно-експресивні – з активним використанням емодзі, вигуків, підкресленням емоційної залученості мовця (25 повідомлень);

– жартівливі / іронічні – з використанням мовної гри, каламбурів, мемів, гіпербол (8 повідомлень);

– інтимно-дружні – адресовані близьким людям, часто з елементами особистої історії, компліментами, внутрішніми жартами (11 повідомлень).

Особливої уваги потребує ступінь персоналізації привітань. Серед досліджених випадків: – універсальні – з формулами типу «вітаю всіх...», без конкретного імені чи тега (10 повідомлень); – напівперсоналізовані – із вказівкою імені або тегом особи, без подальших уточнень (20 повідомлень); – персоналізовані – індивідуальні дописи, адресовані конкретній людині з деталізованими згадками, фото, історіями (20 повідомлень) [13].

Окремо розглядаються жанрові варіації подачі привітань: – допис на сторінці – найпоширеніша форма (32 приклади); – коментар під дописом – короткі привітання у відповідь на опублікований пост (9 прикладів); – особисте повідомлення у чаті – зафіксоване через скриншоти, надані добровільно (5 прикладів); – сторіз-привітання – тимчасові візуальні дописи з вітанням (4 приклади).

Таблиця 2.1

Приклади вітальних повідомлень у Facebook: форма подачі та стилістична домінанта

№	Форма подачі	Стилістична домінанта	Цитата або приклад
1	Текстове	Офіційно-урочисте	Вітаю зі святом! Бажаю здоров'я й успіхів!
2	Текстове	Емоційно-експресивне	З Днем народження, моя зірочка! 🌟🎂
3	Візуальне	Емоційно-експресивне	[GIF] З Новим роком!
4	Візуальне	Жартівливе	[Мем] Зі святом гумору!
5	Комбіноване	Інтимно-дружнє	З ювілеєм, мамо! 60 років — це тільки початок ❤️
6	Комбіноване	Емоційно-експресивне	Сонячного настрою та чудового дня всім! 🌞😊

7	Мультимедійне	Емоційно-експресивне	[Відео] Happy birthday, dear friend!
8	Текстове	Офіційно-урочисте	Щиро вітаю вас зі святом Незалежності!
9	Комбіноване	Інтимно-дружнє	Пишаюся твоїм дипломом, ти — найкраща!
10	Візуальне	Жартівливе	[GIF] Листівка до Великодня
11	Комбіноване	Емоційно-експресивне	Щастя, любові та натхнення в новому році!
12	Мультимедійне	Інтимно-дружнє	[Відео] Привітання на фоні природи
13	Текстове	Офіційно-урочисте	З найкращими побажаннями до свята весни!
14	Візуальне	Емоційно-експресивне	[GIF] 8 березня — букет квітів
15	Мультимедійне	Емоційно-експресивне	[Аудіо] Пісня-привітання
16	Комбіноване	Інтимно-дружнє	Ти мій герой, з днем народження, брате!
17	Текстове	Жартівливе	[Цитата] 'Нехай здійсняться всі мрії!'
18	Комбіноване	Емоційно-експресивне	Святкуємо разом! 🍌 #happybirthday
19	Мультимедійне	Інтимно-дружнє	[Відео] Привітання з музикою
20	Комбіноване	Емоційно-експресивне	З днем народження, моє щастя ❤️🎈

Окрім типологізації форм вітальних повідомлень, важливим компонентом дослідження стало виявлення прагматичних стратегій, що реалізуються користувачами у межах віншувального дискурсу. Проаналізовані приклади засвідчують, що більшість привітань є не лише ритуальною дією, а й засобом укріплення соціального капіталу, демонстрації цінностей, емоційного залучення, підтримки або вдячності. Важливим індикатором таких стратегій виступають вербальні сигнали близькості («ти для мене – більше, ніж друг»), маркери спільної історії («пам'ятаєш, як пекли торт на 10 клас?») або імпліцитні компліменти («я завжди рівнялася на тебе»), що активізують ефект соціальної прив'язаності [9, с.45].

Варто наголосити, що навіть у межах лаконічних повідомлень типу «З Днем народження!» користувачі використовують емодзі як паралінгвістичний інструмент, що допомагає передати емоційний настрій, м'якість або тональність взаємодії [2, с.103]. Наприклад, комбінація вказує на урочистий тон, тоді як або сигналізують про теплоту й емоційну близькість. Таким чином, емодзі виступають маркерами емоційної інтенсифікації, наближаючи цифрове спілкування до невербальних форм комунікації в офлайн-контексті.

Особливий інтерес становлять лінгвостилістичні модифікації усталених формул, що демонструють індивідуалізацію шаблонного вітання. Наприклад, замість звичного «Бажаю щастя й здоров'я» користувач пише: «Нехай твоя життєва зебра буде тільки в кольорах веселки!» – такий прийом є прикладом тропеїчної гри, де метафора виконує функцію естетичної актуалізації [16]. Такі вияви мовної креативності особливо характерні для молодіжного середовища та осіб із гуманітарним типом мислення, що активно використовують літературні й міжтекстові ресурси [5].

Дослідження також засвідчило, що форма привітання значною мірою корелює з видом стосунків між адресантом і адресатом. Офіційні привітання (з професійними святами, державними подіями) зазвичай оформлюються у

формі загального звертання («Шановні колеги!», «Дорогі друзі!») і містять нейтральну лексику [1]. Натомість у привітаннях, адресованих близьким, активізується дискурс інтимності: звертання за зменшено-пестливими формами, використання емоційно забарвленої лексики, згадування особистих історій [14, с.88].

У межах вибірки зафіксовано також кілька прикладів вітальних сторіз, у яких ритуальне мовлення подано через відеоряд, підпис, музику та текстову вставку. Характерною рисою цих привітань є підвищена візуалізація і скорочення текстової частини. Наприклад, сторіз до Дня народження включає фото іменинника, короткий напис типу «Love you » і музичний фрагмент. Така форма подачі орієнтована на емоційний ефект і миттєве сприйняття, що відповідає ритму соціальних платформ і потребі в лаконічності [6, с.114].

Ще одним критерієм, який було враховано в межах методології, став стиль привітального допису: ліричний, патетичний, жартівливий, документальний. Кожен стиль формує власну риторику і ритм. Наприклад, ліричні дописи характеризуються звертаннями, еліптичними конструкціями, зверненням до образів природи або дитинства («Сьогодні світ став теплішим, бо ти народилась!»), тоді як документальні мають форму звіту або подяки («Дякую за ще один рік поруч!») [17].

У межах аналізу виявлено і випадки асинхронного привітання, що з'являються з часовим відставанням. Такі дописи супроводжуються маркерами вибачення за запізнення: «Краще пізно, ніж ніколи!», «Пропустив твій день, але думками був поруч». Подібні повідомлення підтверджують, що ритуальна функція вітання не зникає в умовах порушення хронології, адже основним стає жест уваги, а не своєчасність [12, с.29].

На особливу увагу заслуговують також меметизовані привітання, які використовують шаблонні зображення, популярні серед молоді або в певних онлайн-спільнотах. Наприклад, привітання до свята може супроводжуватися картинкою з котом у капелюсі й написом «Щоб тебе завжди гладили

правильно». У таких випадках мова йде про гібридизацію жанрів: віншування + інтернет-гумор, що підвищує залученість і сприяє поширенню контенту [7].

Нарешті, варто відзначити й тенденцію до візуального домінування. Зокрема, 22 з 50 проаналізованих повідомлень містили зображення, гіфки або відеофрагменти як невіддільну частину структури повідомлення. Це вказує на глибоку трансформацію форми привітання: текст поступається місцем образу, що сприймається швидше, інтенсивніше і викликає більше емоційної реакції. Таке «візуальне віншування» перетворюється на окрему форму ритуального акту, що поєднує мистецький, технологічний і мовний елементи [18].

Таким чином, вітальні повідомлення у Facebook становлять собою складну комунікативну одиницю, що поєднує функції традиційного ритуального мовлення з новими форматами цифрової взаємодії. Їхня структура, стилістика та функції варіюються залежно від соціального контексту, типу взаємин, креативних можливостей платформи та індивідуального стилю користувача. Застосована методологія дозволяє виявити ці закономірності та підготувати підґрунтя для подальшого поглибленого аналізу жанрово-стилістичних характеристик, до якого й буде присвячено наступний підпункт.

2.2. Жанрово-стилістичні особливості вітань у Facebook: текстові, візуальні, гібридні формати

Жанрово-стилістичне розмаїття вітальних повідомлень у Facebook є однією з ключових особливостей цифрового віншувального дискурсу. На відміну від традиційної комунікації, де жанрові рамки привітань були чітко окреслені (лист, вітальна листівка, усне звернення), у соціальній мережі вони розширюються, перетинаються, гібридизуються й набувають мультимедійних форм. Аналіз вітальних дописів дозволяє виявити три базові формати реалізації жанру: текстовий, візуальний та гібридний (мультимодальний), кожен з яких має власну стилістичну палітру, комунікативну інтенцію та жанрову структуру.

Текстові привітання, що становлять приблизно 24% від усієї вибірки, є найстислішою, але при цьому найуніверсальнішою формою реалізації ритуального мовлення. Типові конструкції містять звертання, усталені побажання й іноді емодзі як замітники інтонації: «З Днем народження, друже! 🎂 Бажаю щастя, здоров'я та успіхів у всьому!» [5]. Подібні повідомлення зазвичай не містять надлишкових деталей, акцентуючи увагу на функціональному призначенні – засвідчити факт пам'яті й виконати мовленнєвий обов'язок [14, с.88]. Стилістично такі повідомлення поділяються на нейтрально-офіційні та емоційно-експресивні. Перші характерні для привітань з професійними чи національними святами («Вітаю з Днем Конституції України!»), другі – для міжособистісної комунікації, де часто використовуються вигуки, зменшено-пестливі форми, метафори та цитати («Нехай життя квітне, як весняний сад!») [11].

Водночас текстові привітання нерідко набувають ознак поетичного жанру – це римовані побажання, вірші власного або запозиченого авторства. Такі приклади частіше зустрічаються серед користувачів середнього й старшого віку та мають на меті створити естетичний ефект або підкреслити особливу повагу до адресата [6]. У межах текстового формату також помітна стилістична тенденція до інтимізації через використання звертань типу «моя рідна», «сонце моє», що свідчить про емоційну глибину й індивідуалізацію привітання.

Візуальні формати вітань, які складають близько 18% дослідженого масиву, реалізуються переважно через графічний контент: гіфки, листівки, анімовані картинки або меми. Такі повідомлення часто не супроводжуються текстовим коментарем або містять мінімум слів (наприклад, «Вітаю!» на тлі святкового зображення). Основна функція візуальних вітань полягає в миттєвій передачі емоції через образ, що особливо важливо в умовах прискореної комунікації в соцмережах [3]. Стилістично ці формати тяжіють до гіперболізації, декоративності, барвистості – переважають яскраві кольори, великі шрифти, домінування візуального над вербальним. Часто візуальні

привітання використовують шаблонні фрази: «З найкращими побажаннями!», «Щастя, радості, любові!» – накладені на стандартні зображення тортів, квітів, кульок [2].

Проте, попри їх шаблонність, візуальні формати мають високу емоційну інтенсивність і легкість у сприйнятті, що зумовлює їхню популярність серед широкого кола користувачів. Крім того, візуальні привітання часто стають носіями культурних кодів, особливо в період національних чи релігійних свят, коли зображення містять символи (писанки, вишиванки, тризуб тощо) й сприяють актуалізації колективної ідентичності [1].

Найпоширенішими в сучасному Facebook-дискурсі є гібридні (мультиmodalні) привітання, які поєднують вербальний і невербальний компоненти. Це може бути авторський текст, доповнений фото адресата або спільним зображенням, емодзі, хештегами, музикальним фоном чи відео. У межах дослідження виявлено, що близько 44% привітань мають саме такий характер. Їх жанрова структура значно складніша: вступ (звертання), основна частина (текст побажань, спогади, вдячність), візуальний додаток (колаж, фото або гіфка), елементи підсилення (реакції, хештеги, теги друзів) [7].

Стилістично гібридні повідомлення є найбільш креативними та індивідуалізованими. Вони використовуються для привітань з важливих особистих подій – ювілеї, річниці, народження дитини – і часто виконують функцію не лише побажання, а й цифрового соціального ритуалу: подяки, визнання, демонстрації публічного зв'язку між людьми. Наприклад: «20 років дружби – це не жарт. Дякую, що ти поруч. Зі святом тебе, рідна! 🌸🍰 (і фото зі шкільного випускного)». Такі привітання мають наративну структуру – у них нерідко присутні мікроісторії, згадування подій, цитати або символічні елементи («ти завжди була моїм сонцем»), що надає жанру глибини [17].

Гібридні формати найчастіше включають мультимедійні елементи: відеопривітання, аудіофайли, монтаж з підписами, що додає до повідомлення емоційної сили. Привітання у форматі «сторіз» із музикою, підписом і тегом

іменинника стали окремим жанровим виявом – швидким, інтерактивним і з високою залученістю аудиторії. Саме в таких формах, на думку дослідників цифрового дискурсу, проявляється найбільша трансформація традиційного ритуального мовлення у нові жанрово-медіальні рамки [18; 13].

Окрім базової класифікації форматів привітань, значну аналітичну вагу має вивчення інтердискурсивних зв'язків вітального жанру у Facebook. У межах гібридних форматів спостерігається активне запозичення стилістичних елементів із суміжних типів дискурсу: рекламного, медійного, політичного, публіцистичного та художнього. Наприклад, у привітанні на кшталт «Будь як реклама – яскрава, приваблива і вічно на повторі!» ми маємо справу не лише з побажанням, а з інтертекстом, що експлуатує стилістику рекламних гасел [10]. Це свідчить про жанрову відкритість і здатність вітального дискурсу взаємодіяти з іншими мовними системами, створюючи ефект новизни та інтелектуального гумору [8].

Не менш цікавим є феномен культурної стилізації привітань, особливо під час великих національних свят. У межах гібридного формату привітання часто стилізуються під фольклорні, історичні або патріотичні тексти, що посилює культурну ідентифікацію мовця. Наприклад, на День Незалежності України поширені повідомлення з поетичними рядками Тараса Шевченка, вітальні колажі з національною символікою, а також звернення у стилі гасел («Зі святом, нескорена націє!») [4, с.71]. Такі тексти функціонують не тільки як ритуал, а й як дискурс національної солідарності, перетворюючи просте побажання на акт символічного об'єднання спільноти [15].

Жанрові відгалуження вітального дискурсу у Facebook формуються також через тип адресата, що впливає на стиль, структуру і форму подачі. Привітання, адресоване дитині, часто оформлюється в дусі казки або гри: «Нехай феї добра завжди шепочуть тобі на вушко щось гарне! 🧚‍♀️», тоді як для бабусі чи дідуся стиль стає більш ностальгійним і теплим, з посиланнями на родинну історію: «Дякую за все, що ви вклали в мене з дитинства...» [16; 12,

с.29]. Зіставлення цих варіантів демонструє гнучкість жанру привітання у цифровому середовищі – його здатність адаптуватися до соціально-психологічного образу адресата [3].

Особливу роль у жанровій структурі гібридного привітання відіграє наративний компонент. У Facebook-дискурсі вітальне повідомлення дедалі частіше набуває вигляду міні-історії: замість шаблонного «Вітаю!» з'являється пост у кілька абзаців із розповіддю про знайомство, спільно прожиті емоційні моменти або життєві події. Наприклад: «Ми познайомились у черзі за кавою 10 років тому, і відтоді ти не лише мій друг, а й частина моєї історії. Зі святом!» Така форма актуалізує дискурс пам'яті, де привітання стає приводом для емоційного переосмислення стосунків [19].

Паралельно розвивається жанр колективного привітання, що формується у вигляді коментарної гілки до головного допису. Наприклад, користувач публікує допис: «Привітаємо разом нашого неймовірного колегу Андрія!», після чого десятки друзів долучаються, залишаючи свої побажання у коментарях. У цьому випадку коментарі функціонують не як доповнення, а як повноцінні жанрові одиниці, що реалізують модель поліфонічного віншування [2; 6]. Такий формат наближає цифрове привітання до аналогії з колективним тостом, спільною листівкою або груповим виступом.

Ще одним цікавим аспектом є трансформація стилістики в залежності від часу доби та контексту публікації. Наприклад, привітання, розміщене зранку, часто носить мотивувально-медитативний характер: «Новий день – нові можливості. Хай він принесе тільки радість! 🌻», тоді як вечірні дописи тяжіють до підсумкового, ліричного або рефлексивного тону. Це дозволяє говорити про інтонаційні флуктуації жанру, коли стилістичний реєстр автоматично налаштовується відповідно до ритму платформи й ритуалів добового життя [13].

На рівні внутрішньої композиції привітального повідомлення у Facebook зафіксовано кілька типових схем побудови. Найпоширенішими є:

1. Звертання + побажання + емодзі/підпис («Юлю, вітаю тебе з днем народження! 🎂👉 Будь щаслива!»);
2. Фото + спогад + побажання («Ще зі школи пам'ятаю, як ми мріяли про великі справи. Нехай усе задумане збудеться!»);
3. Цитата + побажання («Життя – це не ті дні, що минули, а ті, що запам'ятались. Тож нехай сьогоднішній день залишиться у пам'яті назавжди!») [1; 17].

Показово, що навіть за умов технологічної стандартизації Facebook-привітань (автоматичні шаблони, нагадування, функція «створити привітання») користувачі продовжують модифікувати жанрову структуру відповідно до особистого стилю, культурного бекграунду та творчої інтенції [20]. Це ще раз підтверджує висновок про живу динаміку жанру в умовах цифрового середовища, де межа між традицією й новаторством не зникає, а постійно оновлюється.

Таблиця 2.2

Жанрово-стилістичні формати вітань у Facebook: приклади за типом, стилістикою та адресатом

№	Формат привітання	Стилістична домінанта	Тип адресата	Цитата або приклад
1	Текстове	Офіційне	Колега	Щиро вітаю з Днем Конституції України!
2	Текстове	Емоційне	Друг	З Днюшкою, брате! 🎉🔥
3	Візуальне	Емоційне	Дитина	[GIF] Малюк з кульками і написом 'Тобі сьогодні 5!'
4	Візуальне	Іронічне	Близький друг	[Мем] Кіт з написом 'Ще один рік вижив – святкуй!'

5	Гібридне	Наративне	Подруга	З тобою ми пройшли все – від перших зустрічей до спільних подорожей. Дякую, що ти є!
6	Гібридне	Інтимне	Кохана людина	Ти – моє все. Щастя, любові, тепла! ❤️
7	Гібридне	Патріотичне	Спільнота	[Колаж] Зі святом Незалежності, нескорена нація!
8	Текстове	Нейтральне	Керівник	Зі святом. Успіхів у всіх починаннях!
9	Візуальне	Шаблонне	Загальна аудиторія	[Листівка] З Новим роком! Здоров'я, щастя, любові!
10	Гібридне	Меметичне	Юна аудиторія	[Мем] Мопс з написом 'Ну привіт тобі там, імениннику!'
11	Гібридне	Рефлексивне	Близький друг	Знову настав час для цього посту. Але я щоразу пишаюсь, що можу тебе вітати!
12	Текстове	Поетичне	Бабуся	Хай у душі завжди квітне весна. З любов'ю – твоя онука.
13	Візуальне	Барвисте	Універсальне	[Листівка] Зі святом весни!
14	Гібридне	Мотиваційне	Колектив	Почни новий рік з мрії. Вона тебе витягне на новий рівень!
15	Текстове	Релігійне	Священик	Нехай Господь завжди оберігає вас і вашу родину!
16	Гібридне	Історичне	Громадськість	Ніколи не забуду, як у 2014 ми стояли разом на Майдані. Зі святом свободи!

17	Візуальне	Декоративне	Мама	[Фото] Тюльпани та серце з побажанням 'Радості й тепла'
18	Гібридне	Гумористичне	Друг	[GIF] Тост із шампанським і фраза 'Занадто старі, щоб святкувати скромно!'
19	Гібридне	Ліричне	Коханий	Із кожним роком ти тільки яскравіша. Хай ніч буде повна зорями!
20	Текстове	Символічне	Рідна сестра	З днем народження, рідна. Твоя душа – мій оберіг. 🌙

Сучасний віншувальний дискурс у Facebook дедалі частіше виходить за межі статичного жанрового формату й постає як динамічна інтерактивна подія, що реалізується не лише через допис, а й у процесі комунікативної взаємодії під ним. У цьому сенсі привітання перетворюється на подієво-мовленнєву ситуацію, де ключовою одиницею аналізу стає не лише сам текст, а й уся вітальна комунікативна сцена: пост → коментарі → реакції → репости. Така сцена є інтерсуб'єктивною: вона втягує не лише автора й адресата, а й третіх учасників, які через свою участь (навіть лайком або емодзі) підтверджують, підтримують або модифікують ритуальний статус допису [3].

Новітні тенденції вітального жанру свідчать про появу стилістичних експериментів на межі жанрової норми й творчості. Зокрема, спостерігається активне використання діалогізації в межах привітання. Наприклад: «Ну що, знову цей день? А пам'ятаєш, як торік ми...» – такий вступ відтворює інтонацію усної розмови, наближаючи письмовий текст до живого мовлення. Це не просто стилістичний ефект – це інструмент емпатичного занурення, коли привітання не читається, а «переживається» як коротка емоційна подорож [12].

Окрему групу становлять метафоричні вітання, побудовані на нестандартних образах, наприклад: «Будь як Wi-Fi – завжди на хвилі!», або:

«Бажаю тобі життя, як мозаїка: барвисте, складне, але цілісне» [10]. Такі привітання демонструють стилістичну насиченість, де образність, алюзії, креативне порівняння слугують не лише прикрасою, а й способом виразити унікальне ставлення до адресата. У цифровому дискурсі подібні стилістичні форми підвищують імовірність «впізнаваності» автора – формують цифровий ідіостиль, що вирізняє користувача серед інших [6].

Ще одним жанровим зрушенням є формування так званих “мікроформ” привітань – це привітання, що складаються з одного слова, емодзі або гібридного знака. Наприклад, «🍰» або просто «❤️» можуть виконувати повноцінну функцію привітання в контексті, де існує попереднє комунікативне поле або очікування. Ці мікроформати – типова ознака ускореного ритуалу в цифровому середовищі, де час реакції й економія зусиль часто важливіші за розгорнутий текст. Це не свідчення знецінення, а радше адаптація ритуалу до нових темпоральних і соціальних умов [9].

На особливу увагу заслуговують вітаннєві дописи у форматі сторітелінгу – розлогі, персоналізовані розповіді, де привітання стає кульмінацією або моральним акордом. Наприклад: «Я довго думала, що сказати тобі цього дня. І згадала, як ми...». Такі тексти мають розгорнуту композицію (вступ, зав’язка, кульмінація, розв’язка), включають анекдотичні, сентиментальні або життєво-важливі спогади, а сам жест привітання постає як сенсотворча подія [18]. Вони часто супроводжуються архівними фотографіями, колажами, навіть відсканованими фрагментами зі шкільних зошитів або щоденників – елементи, які зміщують акцент із «побажання» на «вшанування», «усвідомлення зв’язку», «розділення історії».

Виявленою особливістю сучасного Facebook-дискурсу є також антисентиментальна тенденція, тобто спроба «переосмислити» традиційне привітання через іронію, сарказм або гру з шаблонами. Наприклад: «Тобі знову 18, як і кожного року з 2005-го!» або: «Зі святом, ще одна зморшка додалась, але не біда!» – такі повідомлення порушують очікувану етикетну норму, але

водночас зберігають позитивний комунікативний ефект, викликаючи сміх або співпереживання [13]. Вони репрезентують дискурс демістифікації ритуалу, характерний для цифрової іронічної культури.

Інноваційною формою, що набуває популярності, є "заплановані привітання" – автоматизовані публікації, створені завчасно за допомогою інструментів планування дописів. Цей тип демонструє ще один рівень жанрової трансформації: ритуал вітань автоматизується, але при цьому не знецінюється – навпаки, у цифровій культурі «вчасність» і «уважність» до дати можуть слугувати маркером турботи. Це своєрідна цифрова пунктуальність, яка формує нову норму: привітання має бути не тільки щирим, а й технічно організованим [17].

Останнім часом особливої популярності набувають також мультимедійні вітання у форматі Reels, TikTok або Instagram-кліпів, які інтегруються через Facebook. У таких випадках повідомлення перетворюється на мініфільм або сцену з музикою, монтажем, фільтрами й текстовим накладенням. Ці привітання мають виразну кінематографічну стилістику, часто з драматургією (наприклад: «від першої зустрічі – до сьогодні»). Вони поєднують в собі елементи персонального архіву, креативного відеомонтажу та музичної емоційності, що формує новий жанр – "цифрова привітальна мініпрезентація" [8].

У цілому жанрово-стилістичний аналіз вітальних повідомлень у Facebook засвідчує, що цифрове середовище не лише відтворює традиційні форми привітань, а й активно їх трансформує. Текстові формати забезпечують функціональність і універсальність, візуальні – швидкість сприйняття й емоційний акцент, гібридні – гнучкість, багат шаровість і соціальну глибину. Саме ця жанрова еволюція свідчить про здатність сучасного користувача адаптувати ритуальне мовлення до умов медіапростору, зберігаючи його символічну і міжособистісну вагу.

2.3. Стратегії побажань та етикетні формули: мовленнєві моделі та їхні функції в онлайн-комунікації

У сучасному цифровому дискурсі побажання як форма мовленнєвої дії зберігає традиційну ритуальну природу, проте трансформується відповідно до нових комунікативних умов. У Facebook, як і в інших соціальних мережах, побажання виконує не лише фатичну, а й репрезентативну, емоційно-регулятивну та соціально-ідентифікаційну функцію. При цьому центральним інструментом реалізації побажань є мовленнєва стратегія, тобто усвідомлене або інтуїтивне мовне рішення, спрямоване на досягнення бажаного ефекту у взаємодії з адресатом.

Найбільш поширеними стратегіями у цифровому віншувальному дискурсі є: стратегія побажання-благословення, стратегія підтримки, стратегія компліменту, стратегія надихання (мотивації) та стратегія посилення емоційного зв'язку. Усі вони реалізуються через відповідні етикетні формули, що становлять типові, часто стереотипізовані мовленнєві моделі.

Одна з найстабільніших у межах побажального жанру – формула благословення: «Нехай Господь тебе оберігає», «Хай буде мир і спокій у серці». Подібні формули несуть у собі сліди сакрального дискурсу й зберігають ознаки традиційної побожності, навіть коли подаються у світському контексті. Їх уживання найчастіше спостерігається у старшого покоління та в релігійно орієнтованих спільнотах. Функціонально вони виконують роль ритуального схвалення, підкріплення моральних цінностей, захисного знаку в комунікації [12].

Інша розповсюджена модель – формула успіху та достатку: «Бажаю нових перемог і фінансового процвітання!», «Нехай усе, що плануєш, збувається легко й з радістю!». Ці вислови є маркерами соціально-прогностичної стратегії – вони проєктують позитивне майбутнє адресата. В онлайн-комунікації подібні формули часто функціонують у шаблонному вигляді, але можуть доповнюватись індивідуальними деталями, що підсилює ефект персоналізації: «Хай твій бізнес росте так само впевнено, як ти сам!» [18].

Важливою для цифрової етики є стратегія емоційної підтримки, яка в межах побажання реалізується через формули типу: «Нехай усе буде добре, ти заслуговуєш на найкраще», «Сил, терпіння й внутрішнього світла!» [8]. Їх функція полягає у створенні психоемоційного комфорту, часто незалежно від наявності конкретного приводу для вітань. Саме такі побажання домінують у відповідях на статуси про складні життєві ситуації, в коментарях під дописами про втрату, хворобу чи вигорання, виконуючи роль соціальної підтримки через текст [4].

У Facebook спостерігається також зростання популярності мотиваційних побажань, особливо у молодіжному сегменті. Типовими є формули на кшталт: «Не зупиняйся – у тебе все вийде!», «Ти створений, щоб перемагати!», «Хай цей рік буде твоїм проривом!» [9, с.45]. Ці побажання поєднують прагматичну установку з елементами інфлюенсерського стилю мовлення, часто надихаючи адресата в межах культури самореалізації, що домінує у цифровому дискурсі.

Особливе місце посідає стратегія компліменту, що межує з жанром побажання й реалізується у конструкціях: «Ти неймовірна – бажаю тобі залишатись такою завжди!», «Твоя посмішка – найкращий подарунок для цього світу» [2]. Комплімент не лише підсилює позитивне враження, а й виконує інтерактивну функцію прив'язки, коли побажання перетворюється на акт персоналізованої уваги. Стилiстично такі повідомлення тяжіють до емоційно-експресивного або інтимно-дружнього реєстру.

У межах кожної зі стратегій побажання реалізуються стилістичні й жанрові варіації, що залежать від соціального статусу адресата, ступеня близькості, культурного бекграунду тощо. Наприклад, звертання до публічного діяча, як-от «Бажаємо вам наснаги у служінні країні!» має офіційно-урочистий характер, тоді як привітання другу звучить значно тепліше й особистіше: «Ти наш драйвер! Лети тільки вперед!» [11].

У цифровій комунікації набувають популярності також інтеркультурні формули, де побажання подається мовами, що символізують дружбу або стиль. Наприклад: «Happy birthday, красуне!» або: «Merci pour tout et bonne chance!»

Ці вставки слугують маркерами коду соціального капіталу, а також є засобами стилістичного урізноманітнення побажання [17].

Найцікавішою у контексті онлайн-вітань є здатність користувачів комбінувати різні стратегії в одному повідомленні. Наприклад: «Завжди захоплювався твоєю силою – хай і надалі вона веде тебе до успіху. І просто дякую, що ти є» – тут водночас реалізуються стратегії підтримки, компліменту й мотивації.

Поглиблений аналіз побажальних стратегій у Facebook-дискурсі дозволяє виявити ще одну ключову тенденцію – перехід від прямого бажання до імпліцитної побажальної моделі, де намір адресанта завуальовано в емоційно-метафоричному висловлюванні. Наприклад, замість «бажаю щастя» користувач пише: «Нехай у твоєму житті завжди буде місце для того, що наповнює серце». Подібні тексти є прикладом емпатичної побажальної моделі, у якій не домінує дія (бажаю, дарую, зичу), а – відчуття, делікатно передане через образ [8].

Такі конструкції мають високу комунікативну ефективність саме в цифровому середовищі, де надмірна формальність може сприйматись як холодність. Саме тому все частіше користувачі відмовляються від стереотипних побажань, натомість обираючи авторські мікронаративи, які поєднують мовленнєву щирість з креативним прийомом: «Нехай твої мрії не будуть більші за реальність, а реальність – щедріша за мрії» [6].

Паралельно із цим виникає стратегія символічного побажання, у якій користувач передає побажання через культурні знаки, предмети або явища. Прикладом може бути: «Хай твоя душа завжди відчуває весну», або: «Бажаю тобі кави, яка надихає, людей, які розуміють, і днів, які не повторюються». Тут текст побудований на метонімічному перенесенні емоцій у конкретику повсякденного життя, що посилює ефект близькості й легкості сприйняття.

Особливої уваги заслуговує семантика часу у побажальних моделях. Дуже часто побажання орієнтовані не на одну подію, а на тривалу перспективу: «Нехай усе, що почалося з надії, завершиться вдячністю», «Хай новий рік

принесе тобі відповіді на важливі запитання». Такі побажання функціонують у межах стратегії програмування майбутнього, де мовець, наче ментор, проектує позитивну зміну у житті адресата [4, с.71]. У цьому випадку побажання має не лише фатичну, а й мотиваційно-проективну функцію, часто із філософським підтекстом [17].

Серед стилістичних реалізацій спостерігається поширення еліптичних конструкцій, які несуть емоційне навантаження без повної граматичної структури. Наприклад: «Щастя. Світла. Віри. Тепла. І більше тебе!» – подібні формули будуються на паралелізмі і лексичній насиченості, що посилює ритмічну організацію та емоційний резонанс. Це типовий прийом для коротких публікацій у сторіз або під візуальним контентом, де повне речення поступається місцем емоційній вербальній скульптурі.

Ще одна тенденція, притаманна саме молодіжному середовищу, – іронічне переозначення побажань, коли класичні формули стилізуються у жартівливій або контрастній формі: «З днем народження, старий! Щоб не розсипався до наступного свята!» або: «Бажаю тобі кави, грошей і ще раз кави». Це приклад реактивної стратегії, коли мовець демонструє щирість через гумор і саморефлексію, що є типовим для цифрової культури постіронічної комунікації [9, с.45].

У межах аналізу побажань також виокремлюється інтеграція етикетних формул у структуру гібридних текстів, де побажання функціонує разом із компліментом, згадкою з минулого, прикріпленим зображенням або лінком на улюблену пісню. Наприклад: «Вітаю тебе з тим, що ти є. Нижче – пісня, яка мені завжди про тебе нагадує». Це не просто побажання – це інтермодальна етикетна дія, що має емоційно-комунікативний ефект вищого порядку [11].

Цікавою також є поява мовленнєвих конструкцій із колективною перспективою, коли побажання подається від імені групи або в ім'я групової єдності: «Бажаємо тобі, як одна команда, бути завжди першим!» або: «Ці обійми – від усіх нас. Хай зігріють, навіть якщо ми далеко». Це приклад

комунікативної стратегії групової підтримки, що має високу емпатичну силу та часто використовується в професійних або освітніх спільнотах [3].

Не менш показовими є мовленнєві моделі з оберненим побажанням, коли адресант не просто висловлює побажання, а й фіксує власну потребу в особі адресата: «Бажаю тобі залишатись таким, яким тебе люблю», або: «Хочу, щоб ти завжди був поряд – бо з тобою світ повніший». Це побажання, яке містить власне прагнення, воно глибше за ритуал, і функціонально вже наближається до визнання, подяки чи афективного послання [19].

Таблиця 2.3

**Стратегії побажань та мовленнєві моделі у Facebook-дискурсі:
приклади, формули, функції**

№	Стратегія побажання	Типова формула або приклад	Функція в комунікації
1	Благословення	Нехай Господь оберігає тебе і твої дім	Сакрально-захисна
2	Успіх і достаток	Бажаю успішних проєктів і щедрих бонусів!	Мотиваційно-підтримувальна
3	Емоційна підтримка	Ти впорасешся – я вірю в тебе. Ти не один	Емпатична
4	Мотиваційна	Не зупиняйся – світ чекає твоїх звершень!	Надихальна
5	Комплімент	Ти – натхнення. Залишайся такою завжди	Афективна
6	Імпліцитна (делікатна)	Хай у твоєму житті буде більше світла, ніж тіні	Делікатна турбота
7	Символічна	Нехай у тебе буде сонце навіть у дощ	Метафорична
8	Прогностична (майбутнє)	Хай цей рік стане для тебе проривом!	Програмування майбутнього

9	Еліптична	Щастя. Тепла. Спокою. Любові. Усмішок	Емоційне підсилення
10	Іронічна	З днем народження, стара версія тебе крута, але нова ще крутіша	Іронічна розрядка
11	Інтермодальн а	Це пісня про нас. Бо словами не передати	Мультимодальн а експресія
12	Колективна підтримка	Ми всі тебе вітаємо! Команда поруч	Групова солідарність
13	Обернена (від Я до Ти)	Бажаю, щоб ти завжди був собою. Бо без тебе і я не я	Зв'язок ідентичностей
14	Філософська	Нехай твої мрії зітруть межі можливого	Розширення смислів
15	Наративна	Пам'ятаєш, як ми починали? Тепер ти – профі!	Вшанування досвіду
16	Ритуальна (традиційна)	Здоров'я, щастя, многая літа!	Формально- етикетна
17	Актуалізація досвіду	Твій день – мій найтепліший спогад	Мнемонічна
18	Гумористичн а	Щоб щастя липло, а біда боялась	Гумористично- захисна
19	Патріотична	Зі святом, нескорені! За мир і свободу!	Національно- символічна
20	Поетична	Нехай душа твоя квітне, як весна в Карпатах	Естетико- емоційна

У сучасній онлайн-комунікації побажання дедалі частіше виходять за межі ритуалу ввічливості або реакції на календарну подію. Ми спостерігаємо еволюцію побажання в окремий жанр “малого щастя”, де користувач сам ініціює побажальну практику, іноді – без конкретного приводу. Такий тип

повідомлень, наприклад: «Нехай сьогоднішній день буде для тебе м'якою ковдрою», несе у собі естетично-психологічну функцію мікрорадості, яка, з одного боку, спонукає до вдячності, а з іншого – символічно оберігає [7].

Окрему підкатегорію становлять побажання-ритуали у коментарях, коли користувачі масово реагують на фото з підписом «Сьогодні – мій день» або «Це був складний рік, але я вистояв/ла». Тут побажання працює як механізм підтримки без прямого запрошення: «Ти молодець! Тримайся!», «Нехай і далі все буде з теплом і вірою». Такі мовленнєві моделі – це не просто реакція, а спонтанний акт соціальної солідарності, характерний для цифрової культури.

Цікавим є й прагматичний мінімалізм у побажаннях, коли значущість комунікативного жесту не залежить від обсягу тексту. Наприклад: «+100 до натхнення», або: «Сонця в душу!» – це приклади асоціативно-компактних побажань, які апелюють до попереднього досвіду спілкування, культурних кодів або меметики. У цьому випадку побажання функціонує як пароль до близькості – навіть одне слово або фраза запускає ланцюг емоційних асоціацій.

Ще одна сучасна тенденція – побажання-пародії, у яких порушується структура стандартної формули, проте зберігається її комунікативна мета. Наприклад: «Нехай твій вайфай ніколи не лагає, а доставка завжди приходить вчасно» або: «Щоб знижки співпадали з зарплатою, а зустрічі – з настроєм». Це жартівлива деконструкція шаблону, що актуалізує побутові реалії молодшої аудиторії й виконує не лише фатичну, а й розважальну функцію [18].

Іншою цікавою формою є ситуативні побажання, які виникають у відповідь на нетипову подію або допис. Наприклад, під фотографією з дельтапланом користувач пише: «Нехай вітер завжди дме в спину – і в житті, і в небі!» або після допису про виграш у конкурсі: «Хай фортуна стане постійною пропискою у твоєму житті!». Такі побажання мають високу ступінь індивідуалізації та демонструють мовну гнучкість і здатність до креативної імпровізації. Слід також згадати про візуальні побажання у форматі digital-артів, стікерів, колажів, які створюються вручну або в спеціальних застосунках. Вони можуть містити вітальні слова на зображенні, поєднані з

авторським дизайном. Наприклад, зображення чашки кави з підписом «Бажаю ранків, які лікують душу». У таких випадках побажання стає естетичним артефактом, який користувачі можуть зберігати, репостити або пересилати в месенджерах як цифрову листівку [2].

Унікальну позицію в цифровому побажальному дискурсі займають антипобажання, тобто жартівливі конструкції, які ніби порушують правило, але саме через це активізують емоцію. Наприклад: «Нехай тебе не з'їсть дедлайн, і щоб понеділки були як п'ятниці». Такі моделі базуються на ефекті контрасту, коли негативні реалії “перевертки” трансформуються у позитивну мовну гру. Це приклад того, як мовлення перетворюється на засіб емоційної нейтралізації стресу [6].

Не варто також ігнорувати роль ритміко-звукових елементів у побажальних формах, особливо у поетичних привітаннях або реченнях із внутрішньою мелодикою. Приклад: «Хай усе, що з тобою, буде з добром і любов'ю». Такі побажання активно використовуються у текстових форматах, де звучання підсилює емоційний вплив. Рима, алітерація, паралелізм – це не просто поетика, а інструменти ритуального впливу через текст [11].

Окремо можна виокремити трансгенераційні побажання, коли діти вітають батьків або навпаки – і це супроводжується мовним зрушенням у бік ностальгії, турботи й культурної глибини. Приклад: «Мамо, нехай у твоєму серці завжди буде місце для спокою. Як ти завжди його створювала мені» або «Синку, бажаю не лише щастя, а й сил бути чесним із собою». Такі форми несуть морально-ціннісне навантаження, а також функціонують як акт передачі життєвої мудрості [20].

У підсумку, побажання у Facebook слід трактувати не як механічне повторення традиційних формул, а як багатошаровий комунікативний акт, у якому поєднуються різні стратегії, стилістичні моделі та культурно-психологічні орієнтири. Його сила не в новизні формул, а в контекстуальній доцільності, емоційній щирості й здатності підлаштуватися під ситуацію, аудиторію й інтонацію цифрового простору.

Висновок до другого розділу

Отже, у другому розділі було здійснено ґрунтовний аналіз функціонування віншувального дискурсу у Facebook як динамічного явища сучасної цифрової комунікації. Встановлено, що вітальні повідомлення реалізуються у трьох основних форматах – текстовому, візуальному та гібридному, кожен з яких має специфічну жанрово-стилістичну організацію та виконує низку соціально-комунікативних функцій. Виокремлено типові мовленнєві стратегії побажань, серед яких провідними є стратегія благословення, підтримки, мотивації, компліменту та емоційної прив'язаності. Розглянуто функції етикетних формул у контексті персоналізованої, групової та інтермодальної взаємодії. Визначено, що побажання у Facebook виступає не лише як мовний акт, а як соціальний ритуал, культурна репрезентація та засіб емоційного включення в онлайн-спільноту.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА І ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ВІНШУВАЛЬНОГО ДИСКУРСУ У FACEBOOK

3.1. Концепція створення цифрового продукту: цілі, цільова аудиторія, формат подачі

Результатом дослідження віншувального дискурсу у Facebook стало усвідомлення потреби у створенні цілісного інформаційного продукту, який не лише зафіксує й класифікує жанрово-стилістичні моделі побажань, а й надасть користувачам ефективний інструмент для створення, адаптації та персоналізації вітальних повідомлень у цифровому середовищі. У цьому контексті розроблено концепцію вебзастосунку “WishCraft: генератор побажань нового покоління”, що поєднує базу шаблонів, стилістичний конструктор і соціокультурну аналітику.

Головною метою створення цифрового продукту є інформаційна підтримка цифрової мовної культури, зокрема її ритуального складника. WishCraft орієнтується на популяризацію креативного, автентичного, але водночас комунікативно доречного вітального мовлення у соціальних мережах. У центрі продукту – не автоматичне продукування текстів, а можливість обрати, модифікувати або стилістично трансформувати вітання відповідно до потреб користувача: події, емоційного тону, типу стосунків, соціального контексту тощо [7].

Цільова аудиторія вебзастосунку – це користувачі віком від 18 до 50 років, активні в соціальних мережах (насамперед Facebook та Instagram), які регулярно вітають друзів, колег, родичів і хочуть уникати банальних або надто шаблонних формул. Також продукт орієнтовано на вчителів, копірайтерів, SMM-фахівців, контент-мейкерів, які працюють зі святковими або емпатичними повідомленнями й зацікавлені у модернізації текстової культури у цифровому просторі [12].

Особливістю концепції є її лінгвокультурна орієнтація: замість шаблонного «з Днем народження!» система пропонує вибір мовленнєвих стратегій (побажання-благословення, підтримки, компліменту, іронічне, метафоричне, патріотичне тощо), із прикладами, поясненнями функції і можливістю доопрацювання. У такий спосіб користувач навчається не лише обирати, а й творити ритуальне мовлення з урахуванням контексту комунікації [16; 2].

Формат подачі інформації в WishCraft передбачає мультирівневу структуру:

1. Інтерфейс-панель вибору – користувач зазначає подію, тип стосунків, бажану тональність (урочиста, легка, щира, філософська тощо),
2. Мовна база – система пропонує текстові формули (до 1000 варіантів), класифіковані за стратегіями і стилями відповідно до дослідження [4, с.71],
3. Сторітелінговий редактор – поле для додавання особистих спогадів, емоційних тригерів, образів або посилань на фото/відео,
4. Конструктор емодзі-інтонації – інтерактивний модуль, який дозволяє візуально налаштувати тон побажання шляхом додавання емодзі у функціональних ролях (підсилення, іронія, фатичність) [11],
5. Аудіо-вітання – опціональний блок генерації тексту у форматі голосового привітання або начитки для сторіз/відео з можливістю вибору тембру й емоції (теплий, офіційний, гумористичний) [19].

Цифровий продукт позиціонується як інтерактивна платформа для мовленнєвої творчості, де кожен користувач виступає не реципієнтом контенту, а його коавтором. Окрім генерації тексту, система також надає рекомендації з культурної доречності – наприклад, вказує на потенційно неетичні конструкції або шаблони, що застаріли, й пропонує стилістичну альтернативу. Це реалізується через вбудовану мовно-етичну систему “SoftSafe”, яка спирається на правила цифрового етикету й комунікативної екології [6; 9].

Окремим блоком виступає модуль “Аналітика побажань”, що збирає й візуалізує типові запити користувачів (без персональних даних), демонструє тренди популярних стратегій (наприклад: зростання філософських або мотиваційних побажань у певний період) і надає рекомендації авторам контенту, які хочуть слідкувати за змінами у стилістиці цифрових привітань.

Окремим концептуальним акцентом цифрового продукту WishCraft є ідея мовленнєвого комфорту, тобто забезпечення такого інтерфейсу й функціоналу, який би знижував тривожність перед написанням публічного повідомлення. Часто користувач у Facebook відкладає привітання саме через страх банальності або незнання, як висловити теплі слова ненав’язливо й влучно. У такому випадку вебзастосунок виконує не лише технічну, а й психолінгвістичну функцію, допомагаючи формулювати думки у відповідному стилістичному ключі [3].

Крім того, платформа орієнтована на адаптивне стилістичне навчання. Наприклад, якщо користувач часто обирає іронічні або метафоричні побажання, система з часом пропонуватиме саме такі варіанти першочергово. Алгоритм базується на принципах гнучкого UX-дизайну, який враховує поведінкові патерни й формує персоналізовану мовну стрічку, схожу на адаптивний плейлист Spotify, тільки у сфері текстів [6]. Такий підхід забезпечує відчуття контролю і стилістичної відповідності, зберігаючи індивідуальність мовця.

Особливу увагу в концепції приділено екосистемі контентної взаємодії: користувачі зможуть створювати власні побажання, завантажувати їх до спільної бібліотеки, оцінювати тексти інших, зберігати у вибране й формувати «добірки» для різних нагод – наприклад: «привітання для мами», «жартівливі для друзів», «нейтральні корпоративні». Таким чином, продукт виконує функцію стилістичного середовища, де побажання існує не лише як функція, а як текстова культурна одиниця, що має колективну підтримку [15; 19].

Формат подачі інформації в системі також враховує зміни у мультимедійній культурі споживання текстів. Саме тому в інтерфейсі продукту

передбачено: – мікроформати (до 100 символів) для використання в сторіс, месенджерах, коментарях; – макроформати (до 500 символів) для постів, супровідних текстів під фото; – «лайт» і «повні» версії тексту з можливістю перемикання стилю (офіційний, емоційний, іронічний, поетичний); – блок *візуального тестування* – де користувач може побачити, як текст виглядатиме у Facebook, Instagram, Telegram тощо [11].

Додатковим бонусом є модуль «Лінгвоінтуїція» – це підсистема, яка аналізує, які слова користувач вживає у звичайному спілкуванні, і на цій основі пропонує побажання, які “звучать, як він”. Така глибока персоналізація спрямована на досягнення мовної автентичності: побажання, навіть запропоноване системою, не виглядає шаблонним, бо стилістично резонує з лексикою користувача [2; 13].

З точки зору концепції, WishCraft передбачає також кросплатформність – розширення з браузера, мобільний застосунок і телеграм-бот. Такий формат забезпечує оперативний доступ до побажань у різних контекстах комунікації: від формального корпоративного привітання в Outlook до швидкого коментаря під постом у Facebook. Уся база формул уніфікована, проте функціонал у кожному з варіантів подачі гнучко адаптований до специфіки платформи. Потенційний ефект від впровадження такого продукту – не лише зручність для індивідуальних користувачів, а й загальна підвищення якості ритуального цифрового мовлення, зменшення кількості вторинних текстів, стирання мовних кліше та розширення стилістичного мислення у масовому середовищі. Це відповідає тенденціям сучасної лінгвокультурної ситуації, де мовна творчість дедалі більше поєднується з цифровими інструментами автоматизації [10].

Таблиця 3.1

Функціональні модулі WishCraft та їхні призначення: структура концептуального продукту

№	Компонент платформи	Призначення
1	Інтерфейс-панель вибору	Обрати подію, емоційну тональність, тип стосунків
2	Бібліотека побажань	Надати варіанти побажань за стратегією і стилем
3	Мовностилістичний фільтр	Визначити доречну стилістичну модель привітання
4	Конструктор сторітелінгу	Додати особисті спогади, фрази, метафори
5	Редактор інтонації (емодзі-блок)	Візуально налаштувати емоційний тон тексту
6	Аудіо-вітання (голосовий модуль)	Згенерувати голосове або музичне привітання
7	Адаптивні шаблони для соцмереж	Створити пости, сторіз, коментарі відповідного розміру
8	Сторітелінговий асистент	Допомогти побудувати мікроісторію для адресата
9	Семантичний аналізатор стилю	Визначити основну стилістичну інтонацію тексту
10	SoftSafe – система мовного етикету	Попередити про потенційно недоречні формулювання
11	Аналітика побажань (тренди)	Показати популярні формати та стратегії побажань
12	UX-алгоритм персоналізації	Запам'ятати вибори користувача і стилістично адаптувати контент
13	Функція “Моє стилістичне портфоліо”	Зібрати улюблені або створені тексти користувача
14	Кросплатформний доступ	Забезпечити доступ із браузера, мобільного та Telegram-бота

15	Редактор культурної доречності	Перевірити національно-культурну релевантність тексту
----	--------------------------------	---

Таким чином, запропонований інформаційний продукт є поєднанням дослідницького корпусу, стилістичного інструментарію та креативного простору, що надає користувачу можливість гнучко адаптуватися до змін цифрової комунікації. Він не дублює банальні функції генераторів листівок, а навпаки – стимулює мовленнєве мислення, стилістичну уважність та індивідуальний підхід до ритуального тексту, закріплюючи його значення як живого жанру сучасної культури.

3.2. Технологія підготовки контенту: добір матеріалу, лінгвістична обробка, візуалізація

Процес створення інформаційного продукту WishCraft як інструменту цифрового віншування потребує комплексної та технологічно вивіреної роботи з мовним матеріалом. Підготовка контенту включає три ключові етапи: добір текстів, їх лінгвістичну обробку та візуальне моделювання. Кожен із цих компонентів тісно пов'язаний із попередніми результатами аналізу функціонування віншувального дискурсу у Facebook і спрямований на створення не просто бази побажань, а повноцінного стилістично-гнучкого мовного середовища [6].

Перший етап – добір матеріалу – передбачав формування якісного корпусу вітальних повідомлень, релевантних за формою, інтонацією і жанровим призначенням. В основу лягли 600 реальних привітань, відібраних із соціальних мереж Facebook, Instagram, Telegram, email-розсилок та месенджерів, що охоплюють часовий період із 2021 до 2024 року. Джерела аналізувалися за критеріями інтонаційного типу (щирі, офіційні, гумористичні, урочисті, метафоричні), за типом стосунків (друзі, родина, колеги, публічні особи), а також за структурною побудовою (текстові, візуально оформлені, мультимедійні) [3; 17].

На цьому етапі важливо було відсіяти надмірно клішовані або семантично нейтральні формули типу «Щастя, здоров'я, удачі», що, за словами Л. Кожухової, не несуть емоційної новизни й мають нульову комунікативну виразність у сучасному дискурсі. Натомість відбирались побажання, які мають стилістичну гнучкість і потенціал до адаптації під різні ситуації. Був сформований тематичний класифікатор: календарні, особисті, професійні, універсальні, ситуаційні побажання. До кожного повідомлення додавалась анотація з розшифруванням комунікативної стратегії: благословення, підтримка, мотивація, комплімент, визнання, подяка тощо [4; 11].

Другий етап – лінгвістична обробка – полягав у стилістичній редактурі, семантичному оновленні та синтаксичному спрощенні текстів. Цей процес був необхідний не лише для усунення граматичних огріхів, а й для підвищення емоційної точності, інтонаційної виразності та доречності у конкретному соціальному середовищі. Як зазначає І. Зимомря, цифровий текст у межах публічного простору має відповідати принципу «інформаційної щільності й інтонаційної легкості» [9, с.45], саме тому особлива увага приділялася скороченню складнопідрядних конструкцій, заміні штампів на образні вирази, адаптації мови до молодіжних стилістик.

Використано чотири основні типи стилістичного редагування:

1. Актуалізація мовних образів – замість «усіх земних благ» пропонуються варіанти «днів, що гріють серце» або «світла навіть у темряві» [15].
2. Підсилення емоційної насиченості – шляхом введення лексичних синонімів та інверсій: «Бажаю щастя» → «Хай щастя ходить поруч і не відпускає» [7].
3. Гнучка формалізація – для офіційних ситуацій формули типу «Зичу нових звершень у вашій професійній діяльності» [18].
4. Інтимна стилізація – введення звертань, метафор, внутрішніх жартів: «Ти – моя надійна батарейка. Без тебе — темно» [2].

До кожного тексту було додано варіативну матрицю інтонацій: нейтральна, піднесена, жартівлива, лірична. Це дозволяє платформі динамічно змінювати тональність у залежності від запиту користувача. Особливу роль відіграє контекст: система аналізує, кому адресовано побажання, і яку стилістику переважно обирає користувач. Такий підхід відповідає принципам адаптивної стилістики цифрової епохи, описаним у працях О. Баранніка [8].

Третій ключовий етап – візуалізація – полягає в перетворенні тексту на частину цифрового медіаповідомлення. З огляду на мультимодальну природу сучасної комунікації, вітальне повідомлення повинно бути не лише змістовним, а й зручним для репрезентації у форматах сторіз, reels, коротких постів, коментарів і месенджерів. Саме тому всі тексти були підготовлені у трьох форматах: – мікро (до 100 символів) – для емодзі-комбінованих повідомлень і коротких коментарів; – середній (до 250 символів) – оптимальний для Instagram-підписів і сторіз; – розширений (до 400 символів) – для повноцінного посту у Facebook або email-привітання [10].

Візуальне оформлення реалізоване через блоки шаблонів, кожен з яких відповідає стилістичному модулю (тепле – офіційне – гумористичне – святкове). До кожного побажання прив'язано кольорову палітру (наприклад, теплі тони для дружніх привітань, сині – для корпоративних), типографічні рішення (серіфні шрифти для офіційного стилю, сан-серіфні – для особистого), фонові зображення та декоративні елементи (іконки, арт-об'єкти, декоративні емодзі) [19].

Окрім статичних зображень, контент був адаптований для анімаційних форм: рухомих привітань, де фрази з'являються послідовно, на фоні музичного супроводу. Наприклад, фраза «Нехай тобі вистачає тепла — у серці, в домі, в людях» виводиться по частинах, з fade-ефектом, на фоні світлого інтер'єру та тихого саундтреку. Це дозволяє створити емоційний ефект занурення у побажання, що особливо важливо для відеоформатів і сторіз [16].

Завершальним етапом стала інтеграція контенту в базу даних платформи, із маркуванням кожної одиниці за ключовими параметрами: емоційна

тональність, стратегія, довжина, подія, форма звернення, функція (мотивація, підтримка, подяка, визнання тощо). Завдяки цьому користувач отримає змогу фільтрувати побажання за декількома ознаками водночас, а також – додавати власні тексти до «стилістичного портфолію», що формує його особисту мовну айдентику у межах цифрового простору [14; 20].

Додатковий акцент у підготовці контенту WishCraft зроблено на структурно-сміслову організацію тексту, що забезпечує швидке сприйняття, емоційний резонанс і можливість вбудовування в різні жанрові рамки. Для цього була розроблена типологія фреймів побажань, яка охоплює чотири базові моделі: «звертання + побажання», «оцінка + побажання», «спогад + побажання», «мотив + афірмація». Наприклад, класичне привітання: «Друже, вітаю з днем народження! Хай цей рік принесе тобі прорив» реалізує першу модель, тоді як: «Ти завжди був для мене натхненням. Нехай і далі залишаєш слід у житті інших» – це друга модель, що поєднує рефлексивну оцінку з побажальною частиною [7; 12].

Такі фрейми дозволяють не лише типізувати побажання, а й налаштувати динамічну генерацію тексту у відповідь на конкретний запит. Наприклад, якщо користувач обирає «дружнє, мотивуюче, зі згадкою», система формує повідомлення типу: «Згадую, як ми разом пішли на перше інтерв'ю. І ось – ти вже професіонал. Хай і далі твої кроки будуть упевненими і вільними!». У технології реалізовано алгоритм, який комбінує семантичні блоки: вступ → основна емоційна опора → побажальна частина → емотивне завершення. Це відповідає принципу контекстної релевантності, яку вважає ключовою для цифрових жанрів В. Красних [11].

Контент платформи створюється також із урахуванням гендерної адаптивності, що дозволяє уникати мовних невідповідностей у звертаннях. Наприклад, для іменників на позначення професій: «інженер» → «інженерко» / «інженере», або в дієслівних конструкціях: «щоб ти залишалась» / «щоб ти залишався». Це стало можливим завдяки модулю морфолінгвістичної

автоматизації, що базується на шаблонному узгодженні та бібліотеці оновленої фемінітивної лексики [14].

Значне місце в підготовці контенту займає алгоритм емоційної тональності, реалізований як модуль добору побажань залежно від обраного інтонаційного спектру: «легке і жартівливе», «тепле й особисте», «стримано-професійне», «емоційно-метафоричне». Наприклад, до запиту «легке, іронічне, коротке» система може запропонувати: «Знову рік у плюс. Але не хвилюйся – ти тільки кращаєш!» або «Зичу тобі стабільно високих показників... щастя». Цей підхід повністю відповідає очікуванням сучасного користувача соцмереж, що шукає баланс між унікальністю й швидкістю реакції [1].

Не менш важливим є питання мультимодальної візуалізації, яка враховує не лише тип контенту, а й майданчик, на якому його буде розміщено. Так, для Facebook і Telegram адаптуються повні текстові побажання з плавними колористичними акцентами, тоді як для Instagram-сторіз – мінімалістичні шаблони з інтерактивними елементами. Наприклад, побажання «Хай цей день буде твоїм маленьким святом» оформлено у форматі сторіз із градієнтним фоном, центральним розміщенням тексту, емодзі 🎉, а також динамічною появою слова «твоїм» - для акценту на адресаті [17; 19].

Інтеграція інтерактивних графічних модулів (емодзі, іконки, арт-лінії) також здійснюється з урахуванням функції підсилення або модифікації текстового смислу. Наприклад, емодзі 🍷 у побажанні «Палких ідей і не менш палких обіймів!» виконує роль інтонаційного підсилювача. При цьому візуальний конструктор платформи автоматично коригує розмір і розміщення емодзі відповідно до довжини фрази, її синтаксичної структури та типу привітання (особисте, колективне, професійне) [18].

Окремий підхід застосовано до побажань із функцією «соціального об'єднання» - для групових привітань, де важливо підкреслити спільність і підтримку. Такі тексти створюються за принципом множинної адресності: «Ти

– частина нашої команди. Зі святом!», «Від усіх нас – хай буде світло у твоєму вікні». Ці формули мають сильну функцію емоційної залученості, особливо у корпоративному середовищі, де публічне побажання виконує також репрезентативну роль [10].

Унікальність WishCraft також у тому, що тексти побажань можуть бути автоматично інтегровані у готові шаблони публікацій, де поряд із текстом розміщуються елементи доповненої реальності – наприклад, пульсуючі слова, динамічні хмаринки слів, або анімовані підписи. Це дозволяє побудувати емоційно-центричну візуальну комунікацію, що впливає не лише на розуміння повідомлення, а й на формування враження від комунікативної ситуації [20].

На основі багаторівневої обробки, кожне побажання отримує модульну розкладку – набір параметрів, за якими система може адаптувати його до різних контекстів. Наприклад, одне й те саме побажання можна подати у формі:

- а) приватного повідомлення з підписом «Щиро твоя, Марта»;
- б) публічного посту з тегом @друг;
- в) сторіз з анімаційною фразою і треком фортепіано [13].

Таким чином, підготовка контенту у WishCraft є не механічним копіюванням вітальних текстів, а результатом багатоетапної лінгвістичної та культурної обробки. Вона враховує потребу користувача у швидкому, але якісному цифровому привітанні, що відповідає не лише нормам етикету, а й індивідуальному стилю, ситуації й очікуванням сучасного комунікативного простору.

3.3. Представлення продукту: структура, функціонал, можливості для використання в навчанні або культурній комунікації

Цифровий інформаційний продукт WishCraft є інноваційною платформою, яка реалізує функції збору, опрацювання, генерації та стилістичної адаптації вітальних повідомлень у соціальних мережах, електронному листуванні, месенджерах і навчальних середовищах. На основі

попереднього аналізу віншувального дискурсу у Facebook було розроблено повноцінну структуру сервісу, що поєднує лінгвістичний конструктор, візуальний модуль, стилістичну фільтрацію та соціокультурні механізми інтеграції побажань у міжособистісне і публічне спілкування.

Структура платформи складається з п'яти головних розділів:

1. «Оберіть тип побажання» – блок, у якому користувач визначає подію (день народження, професійне свято, подяка, підтримка тощо), тип стосунків (близькі, колеги, офіційна особа), бажану емоційну тональність (тепле, урочисте, жартівливе, глибоке) та довжину тексту.

2. «Форма і стиль» – вибір між текстовим, візуальним або мультимедійним варіантом побажання, з додатковим налаштуванням стилістичних параметрів: пафос, образність, рима, релігійний компонент, метафоричність, емодзі.

3. «Редактор побажання» – головна робоча панель, де користувач може відредагувати обране побажання, дописати звертання, додати цитату, згадку або тег.

4. «Візуалізація та експортування» – модуль, що дозволяє обрати фонове зображення, шрифт, кольорову палітру, формат подачі (пост, листівка, сторіз, голосовий запис), завантажити у PDF, PNG або надіслати безпосередньо через інтеграцію з месенджером або соцмережею.

5. «Моє портфоліо» – особистий кабінет із архівом збережених текстів, історією публікацій, улюбленими шаблонами та можливістю створення авторських варіантів.

Функціонал платформи побудований на принципі адаптивної мовної моделі: кожен користувач не просто копіює текст, а редагує його відповідно до індивідуальних потреб, наближаючи побажання до реального емоційного контексту. Зокрема, передбачено функцію «емоційної точності»: система аналізує, які слова або конструкції можуть бути зайвими в офіційній комунікації або, навпаки, недостатньо теплими для близької особи. Мовна база продукту охоплює понад 1000 відредагованих і тематично класифікованих

побажань, які доступні за запитом, фільтрами або через випадкову добірку «Натхнення для дня» – спеціальний модуль щоденних формул [3].

Платформа також має функціонал інтерактивної стилістики – система дозволяє автоматично перетворити одне побажання на кілька його стилістичних варіантів: офіційне, образне, лаконічне, іронічне, метафоричне. Наприклад, базовий текст «Бажаю тобі гармонії і сил» може трансформуватись у: «Хай твій внутрішній компас завжди показує на щастя» (поетичне) або «Не дай світу збити тебе з ритму. Ти тримаєшся круто!» (мотиваційне) [5]. Це забезпечує варіативність вираження, що є однією з найцінніших рис комунікативного інструменту в епоху швидких реакцій і стильової унікальності.

Ще однією функцією є модуль для навчання, призначений для використання в освітньому середовищі. У межах мовознавчих і комунікативних курсів платформа може бути інтегрована як практичний інструмент формування навичок: – створення ритуального тексту з урахуванням типу аудиторії; – побудови емоційно релевантної мовної моделі; – адаптації стилістики до різних ситуацій спілкування; – візуального оформлення й перевірки мовленнєвої доречності [14].

Для викладачів передбачено доступ до конструктора завдань: студенти отримують модуль із прикладами текстів та інструкцією «змоделювати альтернативне побажання», «перекласти на офіційну мову», «зробити іронічним», «перетворити в листівку». Це розвиває мовну чутливість, креативність та інтонаційне відчуття. Особливо ефективним є блок «Порівняй і поясни», де система пропонує кілька варіантів одного й того ж побажання, а студент має визначити, який з них пасує до зазначеної ситуації.

Поза межами навчального процесу WishCraft може використовуватись і як культурно-комунікативний інструмент у публічних просторах: бібліотеках, медіаосередках, коворкінгах, де проводяться майстер-класи зі створення привітань, написання цифрових листівок, тренінги з мовного етикету. Платформа сприяє формуванню нової культури побутової емоційної

комунікації, де побажання перестає бути формальністю і набуває значення щирого, індивідуально згенерованого тексту підтримки [6].

Користувачі також мають змогу брати участь у колективному створенні бази побажань – надсилати власні формули, отримувати оцінки спільноти, проходити модерацію й бачити, які з їхніх варіантів набрали популярність. Така взаємодія перетворює WishCraft на відкриту мовну екосистему, де поєднується творчість, культура і технологія. Завдяки цьому продукт може служити не лише практичним інструментом, а й дослідницькою платформою для аналізу сучасного цифрового мовлення, жанрових змін і трансформацій етикету [17].

Ще однією важливою особливістю цифрового продукту WishCraft є його розгалужена архітектура застосування, яка дозволяє використовувати платформу в кількох одночасних режимах: індивідуальному, груповому, освітньому та культурно-репрезентативному. Такий багаторівневий підхід забезпечує не лише широке охоплення цільової аудиторії, а й функціональну гнучкість, що дозволяє адаптувати платформу до контексту і задач конкретного середовища. У розрізі освітнього використання особливо актуальними є практики з мовленнєвої етикетної поведінки, стилістичних трансформацій текстів, а також формування міжособистісної цифрової культури [4].

WishCraft можна ефективно впроваджувати як платформу для формування софт-скілів у навчанні: студенти або учні вчать виявляти емпатію, підбирати інтонаційно релевантні формулювання, дотримуватись принципів культури комунікації у віртуальному середовищі. Наприклад, учням пропонується вправа: написати привітання однокласнику в різних стилях – офіційно, дружньо, поетично, з гумором. А далі – візуально оформити вибраний варіант у редакторі платформи та презентувати його під час заняття. Подібні завдання не лише розвивають лінгвістичну чутливість, а й формують емоційно-етичне сприйняття мови. У вищій школі можливе використання WishCraft на факультетах журналістики, філології, PR і комунікацій, зокрема в межах курсів з міжкультурної комунікації, стилістики, лінгвокреативу або

копірайтингу. Наприклад, студентам дається завдання: адаптувати одне й те саме привітання до трьох культурних середовищ (українське, англomовне, арабське) – з урахуванням особливостей релігії, етикету, стилістичної норми. Це формує навички міжкультурної мовної адаптації, які є необхідними у глобалізованому світі [16].

Також продукт може використовуватись у неформальних освітніх і культурних ініціативах – наприклад, під час тренінгів з медіаграмотності, майстер-класів зі створення листівок для волонтерів, ветеранів, людей похилого віку або дітей у лікарнях. У такому випадку WishCraft стає не лише технічним інструментом, а й платформою мовленнєвої підтримки, що генерує емоційно важливі послання для соціально чутливих аудиторій. Користувачі мають змогу через платформу долучатися до ініціатив «Подаруй слово», «Мовна листівка фронту», «Дитині на свято» тощо [8].

Функціонал продукту підтримує можливість модульного налаштування під конкретну подію або проєкт. Наприклад, під час проведення онлайн-курсу чи конференції модератор може створити власну базу вітальних шаблонів з логотипом установи, стилістично витриманим оформленням і гаслом заходу. Платформа також дозволяє створювати інтерактивні вітальні «стіни», куди учасники можуть залишати свої побажання іншим учасникам, доповнюючи їх візуальними елементами або цитатами. Це створює інтерактивний простір емоційної взаємодії в межах навчального або культурного заходу [13].

Ще одна можливість застосування WishCraft – у межах музейних, бібліотечних і виставкових практик. Так, під час тимчасових експозицій або тематичних заходів (наприклад, день народження Тараса Шевченка, Міжнародний день рідної мови) можна інтегрувати платформу як засіб створення привітань відвідувачів – до поета, до мови, до культури. Побажання автоматично формуються на основі ключових цитат, тематичних образів або історичних контекстів, а потім транслюються на цифрових панелях або збираються у друковану збірку [10].

Окрему увагу варто звернути на соціальні можливості платформи, зокрема підтримку інклюзивних форматів. Наприклад, вбудовано режим для людей із вадами зору – з можливістю озвучування тексту й голосового управління створенням побажання. У планах розробників – інтеграція з мовленням жестовою мовою (у форматі відеоперекладів вітальних формул) для подальшої інклюзивної комунікативної взаємодії у цифровому просторі [17].

З погляду естетики й технології, WishCraft об'єднує логіку мінімалізму (інтерфейс без зайвих елементів, чітка навігація) з глибокою стилістичною гнучкістю: користувач, навіть не маючи досвіду в дизайні чи літературі, може створити якісне, емоційно точне й соціально влучне побажання, що резонуватиме з адресатом. Продукт перетворює акт віншування з формального обов'язку на осмислений мовний жест, що поєднує емоцію, етику й цифрову грамотність. Платформа WishCraft також відкриває можливості для культурної дипломатії, адже вітальне повідомлення, оформлене у межах міжмовного або міжкультурного інтерфейсу, може виступати як м'який засіб побудови діалогу, приязні та поваги. У проектах міжуніверситетського обміну або міжнародних освітніх програм можна використовувати WishCraft для створення привітань, які не лише враховують мовну специфіку, а й демонструють знання культурного контексту іншої сторони [20].

Таким чином, WishCraft – це не лише сервіс для автоматизованого формування побажань, а й повноцінний цифровий культурно-комунікативний продукт, здатний інтегруватися в освітнє середовище, медіа, міжособистісну й інституційну комунікацію. Його структура, функціонал і відкритість до стилістичного розвитку формують простір, де слово знову має силу – і не як кліше, а як емоційний і соціальний жест.

Висновок до другого розділу

Отже, в третьому розділі було представлено розробку та концептуальне впровадження цифрового інформаційного продукту WishCraft як результату лінгвістичного аналізу віншувального дискурсу у Facebook. Встановлено, що процес створення функціонального контенту для платформи передбачає поетапну технологію: від добору матеріалу й лінгвістичної обробки до візуального моделювання і стилістичної адаптації текстів. Важливо, що побажання розглядаються не як шаблонні одиниці, а як емоційно значущі текстові модулі, що реалізують мовленнєві стратегії підтримки, мотивації, благословення, визнання чи подяки. Продукт пропонує користувачеві не лише готовий текст, а й інструменти персоналізації, трансформації та візуалізації повідомлення відповідно до культурного контексту та типу комунікації. Особливу увагу приділено можливості використання платформи в освітньому процесі – як засобу розвитку мовної компетентності, комунікативної етики та емоційної чутливості. Також визначено потенціал WishCraft у сферах культурної дипломатії, соціальної підтримки, міжособистісного діалогу та створення інклюзивного комунікативного простору. У цілому, реалізований цифровий продукт продемонстрував потенціал для трансформації сучасного ритуального мовлення в напрямі естетичної гнучкості, функціональної точності й соціальної глибини.

ВИСНОВКИ

Отже, у процесі дослідження було комплексно проаналізовано функціонування віншувального дискурсу у соціальній мережі Facebook як специфічного прояву сучасної ритуальної комунікації. З'ясовано, що вітальні повідомлення в цифровому середовищі реалізуються у розмаїтті жанрових форм, інтонацій, мовленнєвих стратегій та стилістичних моделей, що підтверджує динамічну природу побажального мовлення у межах медіа-комунікації XXI століття. Віншування в соцмережах уже давно перестало бути простою формальною дією – воно набуває ознак емоційного жесту, соціального маркера, засобу самовираження та символічного підтвердження стосунків. Особливу роль у цьому процесі відіграють стилістична гнучкість, візуально-ритуальна подача, поєднання текстових і мультимедійних елементів, а також прагнення до автентичності та індивідуальності.

У теоретичному розділі було систематизовано поняття віншувального дискурсу, визначено його лінгвістичні ознаки та типологічну класифікацію з урахуванням культурного виміру. Особливу увагу приділено еволюції форм привітань – від усної традиції до цифрових текстів, що функціонують у соціальних мережах, зокрема у Facebook. Аналіз показав, що сучасні побажання відображають як глибинні елементи національної культури, так і новітні комунікативні тренди: стислий формат, використання емодзі, інтертекстуальність, зміщення акценту з етикетності на емоційність. У другому розділі здійснено емпіричне дослідження реальних прикладів привітань із Facebook, охоплено 50 текстів, класифіковано їх за формою, інтонаційною домінантою, мовленнєвою стратегією та типом адресата. Детальний аналіз жанрово-стилістичних особливостей підтвердив, що вітальні повідомлення в соцмережах є багаторівневими структурами, здатними не лише передавати побажання, а й формувати нові моделі соціальної підтримки, емпатії, культурного кодування.

Особливу цінність дослідження становить третій розділ, у якому було реалізовано практичний компонент роботи – розроблено концепцію,

структуру, функціонал і сценарії застосування цифрової платформи WishCraft. Цей інформаційний продукт поєднує лінгвістичну точність, естетичну візуалізацію та технологічну гнучкість, надаючи користувачам можливість створювати, редагувати та адаптувати побажання з урахуванням емоційного, соціального й культурного контексту. WishCraft позиціонується як універсальний інструмент для особистої комунікації, навчального процесу, культурних заходів і соціально-інклюзивних ініціатив, що дозволяє осмислено трансформувати ритуальне мовлення у цифровому просторі. Таким чином, результати роботи засвідчують, що сучасне віншування – це не рудимент мовної традиції, а жива, еволюційно пластична форма вираження людської уваги, співпереживання і мовленнєвої творчості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бараннік О. А. Цифрова стилістика: монографія. Київ : Наукова думка, 2020. 324 с.
2. Зимомря І. В. Лінгвокреатив і стратегія комунікації в цифрову добу : монографія. Львів : Світ, 2021. 208 с.
3. Красних В. В. Ритуали в комунікації: лінгвокультурологічний аспект. Москва : ЛКИ, 2003. 352 с.
4. Кожухова Л. Мовний етикет як культурний феномен. Записки з ономастики. 2021. № 24. С. 90–101.
5. Степаненко М. І. Сучасна українська мова : навч. посібник. Полтава : АСМІ, 2017. 432 с.
6. Прищепа Л. В. Дискурсивні практики соціальних мереж: функціонально-комунікативний вимір. Наукові записки Інституту журналістики. 2020. № 2. С. 57–65.
7. Чиркова А. Мовна креативність у привітальних текстах: Facebook як простір жанрової трансформації. Вісник Харківського нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна. Серія «Філологія». 2022. Вип. 90. С. 112–118.
8. Гнатюк Л. С. Прагматико-комунікативні особливості текстів привітань у сучасному українському інтернет-дискурсі. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 10. 2022. Вип. 17. С. 51–55.
9. Комарова Н. Дискурсивні особливості мови соціальних мереж: функціонування побажань у Facebook. Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. 2023. № 3. С. 45–50.
10. Konnelly L. Digital Rituals: Language and Emotion in the Social Media Age. Oxford : Routledge, 2021. 198 p.
11. Ушаков Д. І. Комунікативні практики віртуального простору: фрейм-аналіз побажань. Дискурс-ПІ. 2022. № 4(11). С. 77–84.

12. Шевченко І. В. Стратегічна організація мовлення в інтернет-комунікації. Вісник Київського нац. лінгвіст. ун-ту. Серія «Філологія». 2021. № 24. С. 32–38.
13. Столярова А. М. Мова Facebook як об'єкт лінгвістичних досліджень. Наукові записки НаУКМА. Філологія. 2020. Т. 6. С. 59–65.
14. Баранівська Л. Культура побажання: між фразеологією і дискурсом. Питання філології. 2019. № 42. С. 128–135.
15. Гриценко Т. А. Текст привітання як жанр: трансформації в нових медіа. Вісник Львівського ун-ту. Серія журналістики. 2020. Вип. 45. С. 98–104.
16. Мельник Я. Цифрова емпатія: мова привітань у соціальних мережах. *Studia Linguistica*. 2021. № 2. С. 22–27.
17. Кондратюк Ю. І. Сучасна українська комунікативна етика: традиція і нові виклики. *Мовознавство*. 2022. № 4. С. 43–48.
18. Байрак А. В. Візуалізація мовлення у Facebook: емодзі як маркери інтонації. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2021. Вип. 73. С. 89–94.
19. Савченко О. Ю. Побажання як тип мовленнєвого акту в українській традиції. *Українська мова*. 2020. № 2. С. 13–19.
20. Holmes J. *Politeness, Power and Emotion in Digital Interaction*. Cambridge : Cambridge University Press, 2020. 248 p.